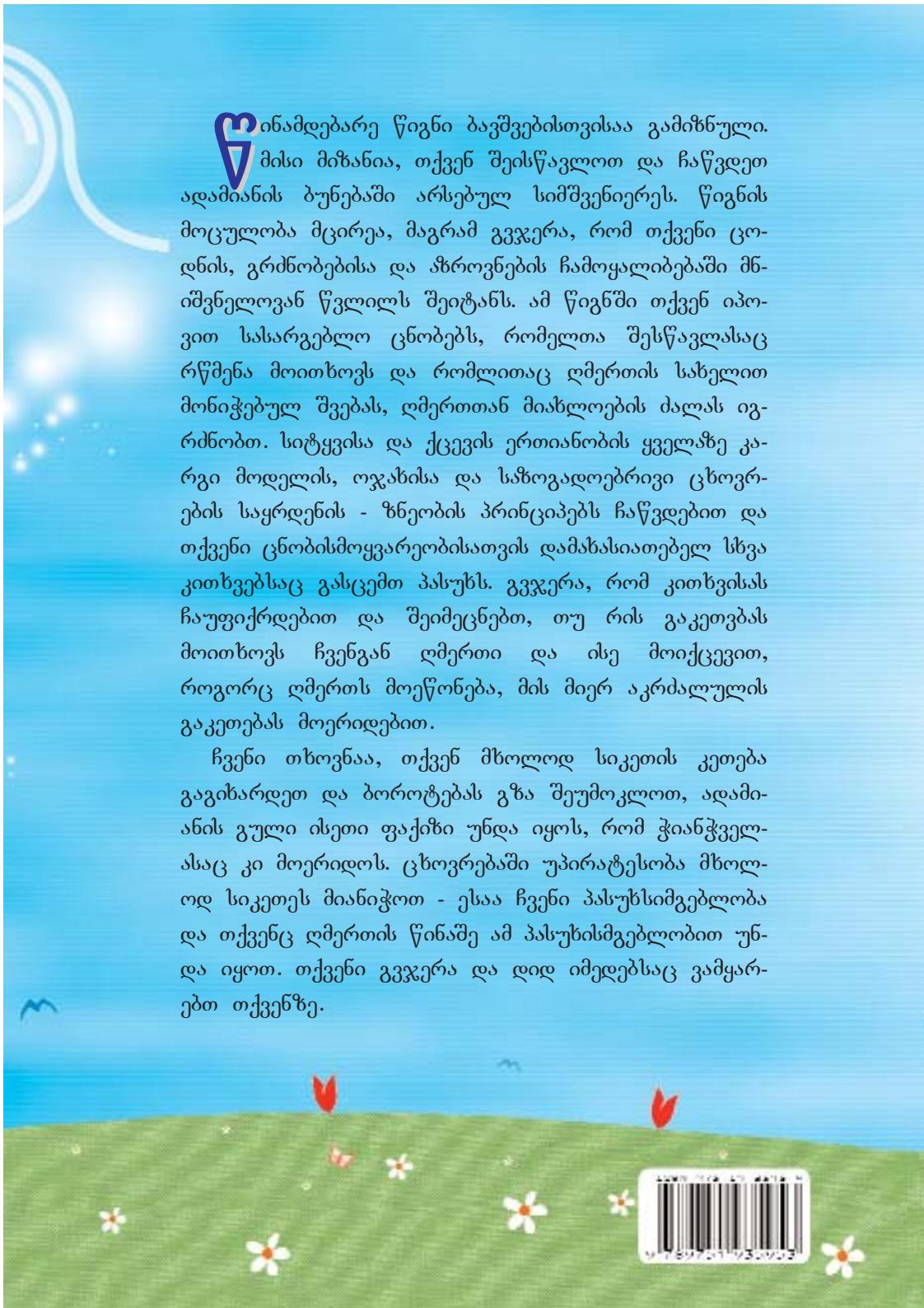

3 ინამდებარე წიგნი ბავშვებისთვისაა გამიზნული.
მისი მიზანია, თქვენ შეისწავლოთ და ჩაწვდეთ
ადამიანის ბუნებაში არსებულ სიმშვენიერებს. წიგნის
მოცულობა მცირეა, მაგრამ გვჯერა, რომ თქვენი ცო-
დნის, გრძნობებისა და ახროვნების ჩამოყალიბებაში მნ-
იმვნელოვან წვლილს შეიტანს. ამ წიგნში თქვენ იპო-
ვით სასარგებლო ცნობებს, რომელთა შესწავლასაც
რწმენა მოითხოვს და რომლითაც ღმერთის სახელით
მონიჭებულ შვებას, ღმერთიან მიახლოების ძალას იგ-
რძნობთ. სიტყვისა და ქცევის ერთიანობის ყველაზე კა-
რგი მოდელის, ოჯახისა და სახოგადოებრივი ცხოვრ-
ების საყრდენის - ზნეობის პრინციპებს ჩაწვდებით და
თქვენი ცნობისმოყვარეობისათვის დამახასიათებელ სხვა
კითხვებსაც გასცემთ პასუხს. გვჯერა, რომ კითხვისას
ჩაუფიქრდებით და შეიმეცნებთ, თუ რის გაკეთვბას
მოითხოვს ჩვენგან ღმერთი და ისე მოიქცევით,
როგორც ღმერთს მოეწონება, მის მიერ აკრძალულის
გაკეთებას მოერიდებით.

ჩვენი თხოვნაა, თქვენ მხოლოდ სიკეთის კეთება
გაგიხარდეთ და ბოროტებას გზა შეუმოკლოთ, ადამი-
ანის გული ისეთი ფაქტი უნდა იყოს, რომ ჭიანჭველ-
ასაც კი მოერიდოს. ცხოვრებაში უპირატესობა მხოლ-
ოდ სიკეთეს მიანიჭოთ - ესაა ჩვენი პასუხსიმგებლობა
და თქვენც ღმერთის წინაშე ამ პასუხსიმგებლობით უნ-
და იყოთ. თქვენი გვჯერა და დიდ იმედებსაც ვამყარ-
ებთ თქვენზე.

ჩემს სარმაჟოებას ვსწავლობ

დიანონის საკეთა სახარულოს გამოცემა

ჩემს სარმაჟონებას ვსწავლობ

დიაგენერაციული საქართველოს სამოსებრო გამომღერა

წინასიტყვაობა

საყვარელო ბაჟშვები!

ჩვენი გულები თქვენდამი, სიყვარულით ფეთქავს. ეს წიგნი ამ სიყვარულს გამოხატავს და მათოვისაა განკუთხნილი, ვინც სწავლის ათვისების საუკეთესო ხანძში დაუზარელია.

ისლამი აღმაშებს და აკეთილშობილებს ჩვენს სულს. ალლაჰს სიყვარულისა და კეთილი ზნების შეტენა სწავლითაა შესაძლებელი. მხოლოდ მაშინ ვიქებით ღმერთის რჩეულნი. წინამდებარე წიგნი ბავშვებისთვისაა გამიზნული. მისი მიზანია, ოქვენ შეისწავლოთ და ჩაწვდეთ ადამიანის ბუნებაში არსებულ სიმშევიერეს. წიგნის მოცულობა მცირეა, მაგრამ გვჯერა, რომ თქვენი ცოდნის, გრძნობებისა და აზროვნების ჩამოყალიბებაში მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანს. ამ წიგნში თქვენ იპოვით სასარგებლო ცნობებს, რომელთა შესწავლასაც რწმენა. მოითხოვს და რომლითაც ღმერთის სახელით მონიშებულ შვებას, ღმერთის მიხლოების ძალას იგრძნობთ. სიტყვისა და ქცევის ერთიანობის ყველაზე კარგი მოდელის, ოჯახისა და საზოგადოებრივი ცხოვრების საყრდენის - ზნეობის პრინციპებს ჩაწვდებით და თქვენი ცნობისმყვარეობისათვის დამახასიათებელ სხვა კითხვებსაც გასცემთ პასუხს. გვჯერა, რომ კითხვისას ჩაუფიქრდებით და შეიძენებთ, თუ რის გაკეთვის მოითხოვს ჩვენგან ღმერთი და ისე მოიქცევით, როგორც ღმერთს მოუწონება, მის მიერ აკრძალულის გაკეთებას მოერიდებით.

ჩვენი თხოვნაა, თქვენ მხოლოდ სიკეთის გეთება გაგისარდეთ და ბოროტებას გზა შეემოკლოთ, ადამიანის გული ისეთი ფაქტი უნდა იყოს, რომ ჭიანჭველასაც კი მოერიდოს. ცხოვრებაში უპირატესობა მხოლოდ სიკეთეს მიანიჭოთ - ესაა ჩვენი პასუხისმგებლობა და თქვენც ღმერთის წინაშე ამ პასუხისმგებლობით უნდა იყოთ. თქვენი გვჯერა და დიდ იმედებსაც ვამყარებთ თქვენზე.

დიანეთის საქმეთა სამმართველო

დიანეთის საქმეთა სამმართველოს გამომცემლობა: 625

საბავშვო წიგნები: 159

ტექსტების შემდგენლები:

არფასლან დურმეში

ჰატიჯე შილაკი

ილიას ასლანი

ნერიმან გოქჩევოზ კარათექინი

გრაფიკის მონტაჟი:

ედამ და მუკამმედ

ნურ ანბარლი

გრაფიკის შემსრულებლები:

აპმედ ქარათაში

ემინე ქალელი

ისმაილ ჰაყი გურბეთჩი

პედაგოგიური კონსულტანტი:

ედამი

ილუსტრაცია

თურგუთ ილმაზისა

გამომცემელი:

თურქეთის დიანეთის ფონდის

საგამომცემლო სტამბა

სავაჭრო საქმეთა

სამმართველო, ანკარა

ტელ. (0312) 354 91 31

ანკარა, ივლისი 2004

ISBN 9 75-19-3595-4

თარგმა:

შპს ”თარჯიმანმა“ ქ. ბათუმი,
ქუთაისის ქ. №19

სარჩევი

რწმენა

4

კარი პირველი

ჩვენი გამჩენი ღმერთი: ალლაპი.....	6
კარი მეორე	
1. ღმერთის მბრძანებლობაში მყოფი სულიერი მოსამსახურეები – ანგელოზები.....	11
2. ღვთიური ცოდნის წყაროები: წმინდა წიგნები.....	12
3. ღმერთის გამოგზავნილი რჩეული წინამდღვრები: შუამავლები	13
4. ამ ქვეყნის მიღმა – საიქო ცხოვრება	15
5. ღვთისმიერი უცვლელი ზომები: ბედისწერა და განგება.....	17

ღვთისმსახურება

კარი პირველი

ჩვენი ღმერთის წინაშე დღეში ხუთჯერ ლოცვა (ნამჩი).....	23
---	----

კარი მეორე

თავისთავის გაწვრთნა და ნებისყოფის სწავლა: მარტვა.....	28
--	----

კარი მესამე

1. ღმერთის ბოძებულის შეფასება და – ზექათი..... 2. სიწმინდისაკენ მგზავრობა – ჰაჯი.....	31
--	----

ზნეობა

კარი პირველი

1. ისლამი ლამჩი ზნეობაა..... 2. ძვირფასი მუკამმედ შუამავალი, როგორც ზნეობის წყარო.....	38
--	----

კარი მეორე

ვალდებულებები თავისთავისა და ჩვენი ოჯახის წინაშე.....	42
--	----

კარი მესამე

მოვალეობები გარემოსა და მთელი კაცობრიობის წინაშე.....	46
--	----

რწმენა

ჩვეს
სართულებას
უცხოელის

შეისწავლე, გამოიკვლე, იფიქრე

”ჰეი, მორწმუნენო!
იწამეთ ალლაპი, მისი
შუამავალი და წიგნი,
რომელიც გარდმოუკლინა
თავის შუამავალს, წიგნი,

რომელიც

გარდმოავლინა ადრე.
ვინც უარპყოფს ალლაპს,
მის ანგელოზებს, მის
და წიგნებს, მის შუამავ-
ლებს უკანაკნელ დღეს,
უკვე ცდუნებულია

უკიდურესის ცდუნებით.

(სურა ქალები-ნისა
აიათი: 136)

1. ამ სიტყვების მნიშვნელობები კარგად შეისწავლეთ და დაიმახსოვრეთ, ჩაიწერეთ უბის წიგნაკში და არ დაივიწყოთ: იმანი (რწმენა), მუმინი (მორწმუნე), ისლამი, მუსლიმანი, ვაპი.

2. ყოველდღიურ სასაუბრო ენაზე დაწერეთ ისეთი ანდაზები ან გამონათქვამები, რომლებშიც ქვემოთ მოცემულ სიტყვათაგან ერთ-ერთი იქნება გამოყენებული: ალლაპი, ანგელოზი, ყურანი, შუამავალი, საიქო, განკითხვის დღე (ყიამეთი). ამ სიტყვების გამოყენების მიზეზის შესახებ ამხანაგებთან ერთად იმსჯელეთ.

3. რელიგიის კულტურისა და ბავშვთა ზნეობრივი აღზრდის შესახებ ბევრი წიგნი იკითხეთ.

ალლაპის გაჩენილ ყველა არს-
ებათა შორის ადამიანს განსაკუთ-
რებული ადგილი უკავია. ამ განს-
აკუთრებულობის მინიჭების ყველ-
აზე ძირითადი ფაქტორი ახროვნ-
ების უნარია. ადამიანი ჰქოვნების
საშუალებით განახვავებს კარგსა
და ცუდს, ლამაზსა და უშნოს,
სწორსა და არასწორს. ადამიანის-
ათვის დამახასიათებელია სხვადას-
ხვა მოთხოვნები, როგორიცაა:
ჭამა, სმა, ძილი და სხვა. თუ კი
ესენი დააკლდება, სხეული მის
ფუნქციებს ვერ შეასრულებს და
ჯანსაღ არსებობას ვერ გააგრძე-
ლებს. ასევე ვერ შეძლებს, ფიქრს, სიყვარულს, სი-
ხარულს, მწუხარებას. მსგავსი არაფიზიოლოგიური,
ადამიანისათვის ყველაზე საჭირო სულიერი სარჩო
რწმენაა. მხოლოდ ამ საჭიროებათა უზრუნველყოფის
შემდეგ მიაღწევს ადამიანი ნამდვილ ბედიურებასა
და სიმშვიდეს. რწმენა, ეჭვის გარეშე დაჯერება და
ნდობაა.

ადამიანი, რომელიც იწამებს, მორწმუნე (მუმინი) ჰქვია. ჩვენი სარწმუნოების, ისლამის რწმენის პრინციპები უკვის თემად შეიძლება განვიხილოთ. ესწია: ალლაჰის, ანგელოზების, წმინდა წიგნების, ალლაჰის შუამავლების, განკითხვის დღის, ბედისწერისა და განგების რწმენა, ყველა ესწი კი ფურანის ტექსტ ”ამ-ენთუ“-შია ჩამოთვლილი.

კარი პირველი

ჯილდური ქამარი:

კულტური

”ვინც ალლაპს იწამებს, ალლაპი მის
გულს სისწორისაკენ
მიმართავს. ალლაპი ყველაფრის
ლირსეულად მცოდნეა.“

(სურა თეაბუნი, აიათი 11)

”ალლაპს აქვს საუკუ-
უთესო სახელები.
შეეველრეთ მას
(ალლაპს)
მათით. (საუკუთესო
სახელებით)“

(სურა არაფი-მალლობნი
აიათი 180)

რწმენის საფუძვლების ცენტრს ”ალლა-
პის რწმენა“ შეადგენს. ალლაპის რწმენა
მის ცნობას საჭიროებს. მისი თვისებების
შესწავლა მისი გამოგზავნილი შუამავლე-
ბიდან და წმინდა წიგ-
ნებიდან შეგ-
ვიძლია. ეს
ცნობები მი-
სივე ლამაზ
სახელებშია
განთავსებუ-
ლი, რომლე-
ბსაც მთლია-
ნობაში

” ე ს მ ა ი
ხ უ ს ნ ა “
ეწოდება

ალლაპის თვისებები (ეპითეტები)

ალლაპი, რომელიც გვწამს და სიყვარულით მოვიხსენიებთ, ყველაზე ლამაზი და ყველაზე მაღალი თვალსებების მქონეა:

პირადი ეპითეტები	სუბუტი * ეპითეტები
გუჯული არსებობს	პაიათი ის უჟღელად ცოცხალია ილიმი
ყიდებ დასაბამი არ აქვს	ყველაფერი იცის სემი
ბეჭა უსასრულოა	ყველაფერი ესმის ბასარი
ვაპდანიეთი ერთია	ყველაფერს ხედავს ქელამი
მუპაალეფეთუნ ლილ ჰავადის გაჩენილებს არ ჰგავს	მართალ და ლამაზ სიტყვას იტყვის ირადე
ყიამ ბი წეფსიპი რაიმეზე და ვინმეზე დამოკიდებული არაა	თავისი წება-სურვილის განხორციელების ძალა შესწევს
ყუდრეთი ყველაფრის გაკეთების ძალა შესწევს	თეყვინი გააჩენს, რასაც მოისურვებს

ალლაპი ყველაზე უზენაესი და მარადიული არსებაა. მის არსებობას დასაწყისი არ აქვს და მარადიულად იარსებებს. ერთია და უმაგალითოა. არც ერთი არსება მას არ ჰგავს. ის რაიმეზე დამოკიდებული არაა, ის ყველას და ყველაფერს ესაჭიროება. სამყაროში რაც არსებობს, ყველას ნამდვილი პატრონი ისაა.

სუბუთი: * ზოგადი ეპითეტი, ესე იგი ამ სახელის ქვეშ გაერთიანებული თვისებები ზოგადი ხასიათისაა.

ის უკვდავია, მის გარდა ყველაფერი დროებითია. მან ყველა და ყველაფერი იცის. მას არაფერი დაემალება. ჩვენში არსებული ფიქრები მთლიანად იცის. სადაც უნდა ვიყოთ, ჩვენი ყველა სიტყვა ესმის და ყველაფერს ხედავს. ყველას თხოვნა-ვედრება ესმის და მათ მოთხოვნებზე რეაგირებს. ბრძანებებსა და სურვილებს ადამიანებს შუამავლების მეშვეობით აცნობებს. რაც სურს, დამოუკიდებლად აკეთებს, მის სურვილებს წინ ვერავინ აღუდგება. ყველა სურვილს როგორც მას უნდა, ისე ისრულებს. როცა რაიმეზე იტყვის: „გაჩნდი“, მაშინვე გაჩნდება. მთელი სამყარო მან გააჩინა. ყველა მის მიერ გაჩენილი რაიმე მიზნით არსებობს და ყველაფერი ურთმანეთთანაა შერწყმული.

იფიქრეთ თქვენს გარშემო მყოფი არსებების გაჩენის მიზნის შესახებ. მათ შორის თუ არის ისეთი, რომელიც თქვენი აზრით, ტყუილადაა გაჩენილი? ამ საკითხზე ამხანაგებთან იმსჯელეთ. შეეცადეთ აღმოჩინოთ ყველა არსების გაჩენის მიზეზი.

ალლაპის სახელით...

იმისათვის, რომ ვიწამოთ ალლაპი, აუცილებლად უნდა გვიყვარდეს ის. სიყვარული კი მარტო სიტყვით არ გამოიხატება, არამედ საქმითა და ქცევით დადასტურებაა საჭირო. ვისაც ალლაპი სწამს, მის ბრძანებებსა და მოთხოვნებსაც უნდა ასრულებდეს. ადამიანმა, რომელმაც იცის, რომ მას ალლაპი ყოველთვის ხედავს, საკუთარი მოქმედებით ალლაპის კმაყოფილების მოსაპოვებლად უნდა იჩრუნოს. ეს კი ყოველთვის ალლაპის გახსენებითა შესაძლებელი. ადამიანისაგან ალლაპის გახსენების ერთ-ერთი ნიშანი ყველა საქმის დაწყების წინ ”ბისმილლაჰ“-ის თქმაა. ბისმილლაჰ-ის თქმა ”ბისმილლაჰირრაპმანირრაპიმ“ წინადადების თქმას ნიშნავს. მისი მნიშვნელობაა: ”მოწყალე და შემწყალებელი ალლაპი სახელით.“ ამ გამოხატულების მოკლედ გამოთქმა ”ბისმილლაჰ“ სიტყვითაც შეიძლება. მნიშვნელობა კი ერთია. ბისმილლაჰ-ის თქმით ჩვენ სამ რამეს ვაკეთებთ:

- ალლაპისადმი ჩვენს რწმენას სიტყვით ვადასტურებთ.
- ამა თუ იმ საქმისათვის ალლაპისაგან დახმარებას ვითხოვთ.
- ალლაპთან ჩვენს ყოფნას ვადასტურებთ

ბისმილლაჰირრაპმანირრაპიმ

ალლაპის განსაკუთრებულ სახელთაგან შვიდი მათგანი დაიზეპირეთ და კვირის ყოველ დღეს ამ სიტყვათაგან ერთ-ერთის გამოყენებით მას შეევერეთ. მაგალითად, შენ ჰაფუზი (დამცავი) ხარ, ჩემო ალლაპო! ყოველგვარი ცუდისა და სიგლაზებისაგან დამიცავი.“

ქვემოთ მოცემულია ყოველდღიურ მეტყველებაში წშირად გამოყენებული აფორიზმები და გამონათქვამები. გარშემომყოფთა დახმარებით ეს სია გააფართოეთ, რატომაა ამ გამონათქვამებსა და აფორიზმებში სიტყვა

- * ალლაპი“ წშირად გამოყენებული? ამის შესახებ ამხანაგებთან იმსჯელეთ.
- * ალლაპმა დედიან მამიანი გაგზარდოს!
- * ალლაპმა მოთმინების უნარი მოგცეთ!
- * ალლაპმა საყვარელს შეგფაროთ!
- * ალლაპმა ბარაქა მოგცეთ!
- * თუ კი ალლაპი ერთ კარს დაგიკეტავს, მეორეს გაგიღებს!
- * ჩიტი, რომელიც ვერ ფრინავს, ალლაპი მას დაბალ ტოტს მოუწეს!
- * ალლაპი ამაგს არ დაგიკარგავს!
- * ალლაპმა თუ მოგცა, უცხო მოიტანს, ნიაღვარი მოიტანს, ქარი მოიტანს!
- * ალლაპმა სიკეთე მოგცეთ!
- * გუარავდეთ ალლაპი!
- * ალლაპის ნათქვამი ასრულდება!
- * ალლაპმა სიმშვიდე მოგცეთ!
- * ალლაპმა აცხონის!
- * როცა ალლაპი მოყვარე გეყოლება, ხმალი ხისაც რომ იყოს, გაჭრის!
- * ალლაპს ადამიანისათვის ერთი პირი და ორი ყური მიუცია, რათა ერთი თქვას და ორი გაიგონოსო!
- * გეშინოდეს ალლაპის!
- * ალლაპი ერთი, სიტყვა ერთი!
- * ალლაპი ერთი, შუამავალი სამართლიანი, ბადაგი შავი, მაწონი თეთრი!
- * თუ კი ალლაპი დაეხმარება თავის მონა-მსახურს, ყველაფერი რიგზე იქნება!

ადამიანს, რომელსაც ალლაპი სწამს

- ^a ვისაც ალლაპი უყვარს, ის ალლაპსაც უყვარს.
- ^a ვინც იცის, რომ ალლაპი ყველაფერს ხედავს და ყველაფერი ესმის, ის მარტოობისას, ისე როგორც სხვებთან ერთად, პატიოსნად და ღირსეულად იქცევა, ერთგულია, ვინც იცის, რომ ალლაპი სამართლიანია და სიმართლის თქმა უყვარს, ის ვინმეს უსამართლოდ არ მოექცევა და არც უსამართლობის წინაშე მოიხრის ქედს.
- ^a ვინც იცის, რომ ალლაპს ყველა ვედრება ესმის, ის ყოველთვის ალლაპს მიენდობა და შეეკედლება, ყველანაირი სიძნელის დასაძლევად ძალა მოემატება.
- ^a ვინც იცის გაჩენის მიზანი - საიდან მოდის და საით მიდის, ის თავს იმედიანად გრძნობს.

კარი მეორე

1. კლილუაზის მშენებელების მშობე ტელევიზიუმის მოწვევულება:

ანგელოზები

ალლაპის მიერ სინათლისაგან გაჩენილ და თვალით უხილავ არსებებს ანგელოზები (მელექი-მელაიქე) ჰქვია. ანგელოზები არ ჭამენ და არ სვამენ, მათ სქესობრივი მოთხოვნები არ ახასიათებთ. ალლაპის ბრძანებებს უყოფმანოდ ასრულებენ, დღისითა და ღამით განუწყვეტლივ ალლაპს ახსენებენ, მორწმუნეთათვის ღმერთს ევედრებიან. ყველა მათვანს სხვადასხვა მოვალეობა აკისრია, მათი ზუსტი რიცხვი მხოლოდ ალლაპმა იცის. ჩვენთვის ცნობილია ოთხი ანგელოზი: ჯებრაილი, მიქაილი, ისრაფილი და მზრაილი.

”და, ალლაპს თაყვანს სცემს მიწამდე თავდასრით (სეჯდეს უძღვნის), რაცა არიან ცათასა შინა და დედამიწას ზედა სულიერთაგანი და ანგელოზებიც (მელაიქებიც) და ისინი როდი ქედმედ-იდურობენ!...“

(სურა ნაპლი-ფუტკარი.
აიათი 49)

ადამიანს, რომელსაც სწამს ანგელოზები, მან

- ^a იცის, რომ არასდროს მარტო არაა. ალლაპი მას მფარველი ანგელოზების მეშვეობით ყოველთვის და ყველგან იცავს.
- ^a იცის, რომ მწერალი ანგელოზები მისთვის (ქირამენ ქაათიბინ) მის ყველა კარგსა და ცუდ საქმეს სწერენ, ამიტომ უფრო ყურადღებით იქცევა.
- ^a იცის, რომ ანგელოზები მისთვის ღმერთს ევედრებიან, ამიტომ თვითონაც მისთვის და ყველა მუსლიმანისთვის ღმერთს ევედრება.

ლოთუების ფორმის ჩატარება: ჩანთა ჩვენები

”...ალლაჰმა მოავ-
ლინა შუამავალი
მახარობლად და
მაფრთხილებლად და
მათთან ერთადვე
გარდმოავლინა
ჭეშმარიტების წიგნი,
ადამიანთა შორის
უთანხმოებათა
გადასაწყვეტად...“

(სურა ბაყარა-ფური,
აიათი 213)

წმინდა წიგნები, ისეთი წიგნებია, რომლებიც მოვლენილია ადამიანებისათვის და შეიცავენ ალლაჰის წერილებს, ბრძანებებს და აკრძალვებს. ეს წიგნები ამქვეყნად სიკეთის, სიმართლის, სილამაზის შეცნობის და ცუდისაგან დაფარვის მიზნით ალლაჰის მიერ ადამინებისათვის ბოძებული სწორი გზის მაჩვენებელია. ეს წიგნებია: ოევრათი (თორა), ზებური (ფსალმუნები), ინჯილი (სახარება) და ყურანი. წმინდა წიგნები, რაც განსხვავებულ დროსა და განსხვავებულ ხალხთათვის იყოს გარდმოვლენილი, ყველა ერთ გამოძახილს ისახავს მიზნად: საღი რწმენა, სწორი ქმედება, კარგი ზნეობა. ამ წიგნთაგან ზოგნი გარკვეული სახოგადოებისათვის, ხოლო ბოლო წიგნი ყურანი კი სრულიად კაცობრიობისთვისაა გარდმოვლენილი. ალლაჰის ბოლო წერილი ყურანი, რომელიც დედამიწის დასასრულამდე მოქმედებაში იქნება, ჩვენს საყვარელ მუქამშედ შუამავალს გამოევზავნა. სხვა წიგნთა ორიგინალები აღარ არსებობს. ყურანი (ისეა შემონახული), ერთი ასობგერაც კი არაა შეცვლილი და ქვეყნის დასასრულამდე შეუცვლელ-ად გააგრძელებს არსებობას. დედამიწაზე წიგნთაგან ყველაზე ხშირად ყურანი იკითხება, რა-დგან მისი კითხვაც დგომისმსახურებაა.

ეძიეთ, ალლაჰის მიერ გარდმოვლენილ
წიგნთაგან ყურანზე ადრე არსებული წიგნები
რომელ შუამავალს გამოევზანა!?

ადამიანმა, რომელმაც იწამა წიგნები...

- a** იცის, რომ ალლაჰი ადამიანებს ამქეუფნიურ ცხოვრებაში მარტოდ არ დატოვებს და მათ სწორ გზას უჩვენებს.
- a** ცდილობს, რომ ალლაჰის წერილი გაიგოს და შესრულოს.
- a** ალლაჰის წიგნებს კითხულობს და იცის, რომ რასაც კითხულობს, სულიერ სიმშვიდეს აძლევს და სულს ცუდი ზრახვებისაგან ათავისუფლებს.
- a** იცის, რომ როცა ყურანს აიღებს ხელში, მის მსგავსად მიღიონობით ადამიანი იგივე წიგნს კითხულობს და ამით ერთიანობის, მთლიანობის გრძნობები ძლიერდება.

ყურანი

შ. ლუამიჩატე მუჰამედი ალ-ფაზი

თხელი: შუამუჰამედი

სხვადასხვა დროს სწორი გზის მაჩვ-ენებლად გამოგზავნილი წიგნები ადამიანებისათვის იოლად გასაგები და შესასრულებელი რომ ყოფილიყო, ალლაჰმა შუამავლები მოავლინა. მათ ალლაჰის წერილის ახსნის, სწავლებისა და შესრულების მოვალეობა უნაკლოდ შესრულეს. ისინი ცხოვრების ყველა სფეროში სამაგალითონი იყვნენ.

”და არ მოგვივლენია შუამავლი სხვა რამ მიზნით, თუ არა მახარობლად და გას-აფრთხილებლად, ხოლო ვინც ირწმუნა და კეთ-ილი ჰქმნა, არ ექმნეთ მათ შიში და არცა დამწუხრდნენ.“

(სურა საქონელი-ენაამი,
აიათი 48)

შუამავლებმა მორწმუნე და კეთილისმყოფელი ადამიანებისათვის გადმოსაცემი ლამპზი ჯილდო გვახარეს. მათ ალლაპის ბრძანებების შეუსრულებლობით მოსალოდნელი ცუდი სიმპტომების შესახებაც განსაკუთრებით გაგვაფრთხილეს. შუამავლებს რეპუტაციის გამო უბირატესობა ჰქონდათ მინიჭებული. ალლაპმა ადამიანებს ძალიან ბევრი შუამავალი მოუვლინა, მაგრამ მათგან ყურანში მხოლოდ ოცდახუთი შუამავლის სახელია ნახსენები.

ალლაპის ყველაზე ბოლო წერილის - ყურანის ჩვენამდე მომტანი ბოლო შუამავალი ჩვენი საყვარელი მუკამმედია. ის ალლაპის მიერ მოვლენილ შუამავალთაგან ყველაზე ბოლოს მოვლინებულია კაცობრიობის პატრონიბისა და მოწყალების მისით. ის ყურანის ცხოვრებაში გამტარებული, სამაგალითო ადამიანი იყო.

ადამიანი, რომელსაც სწამს შუამავლები...

- a** ყველა სფეროში მათგან იღებს მაგალითს.
- a** ცდილობს, რომ შუამავალთა მსგავსად მისაბაძი იყოს.
- a** შუამავალთა ქცევებსა და მოქმედებებს სწავლობს და ცდილობს ისინი ცხოვრებაში გამოიყენოს.
- a** იცის, რომ შუამავლები ყველას მიმართ სამართლიანი იყვნენ და ცდილობს, რომ თვითონაც მათსავით სამართლიანი იყოს.

ისწავლეთ ყურანში მოხსენიებული შუამავლების სახელები, გამოიკვლიერ დღეს ამ სახელთაგან რომლები გამოიყენება.

ქ. ხეიჭით ფრთხოები

სიცოცხლეცა და სიკვდილიც ალლა-
ჰმა დააწესა. ყველაფერი, რაც სულიე-
რია დედამიწაზე, იბადება, ჩნდება, ცხო-
ვრობს და კვდება. შემოდგომაზე ფოთლ-
ები იწყებენ გაყვითლებას და ცვენას; გა-
ზაფხულის დადგომასთან ერთად ხეები
იწყებენ გამწვანებას, აყვავდებათ და ნა-
ყოფს იძლევიან. ასეა ადამიანებიც. ერთ
დღეს ყველა ადამიანი უნდა მოკვდეს,
მაგრამ სიკვდილი ყველაფრის დასასრუ-
ლი არაა, ის ახალი, განსხვავებული და
მარადიული ცხოვრების დასაწყისია.

ისე, როგორც ყველა არსება, სამყარ-
ოც, რომელშიც ჩვენ ვცხოვრობთ, დას-
რულებადია. სამყაროს დასრულებასა და
განადგურებას ყიამეთის დღე ჰქვია.

ყიამეთის მოსვლის დრო ალლაპის გა-
რდა არავინ იცის. ის მოულოდნელად
მოვა. ყიამეთის შემდგომი პერიოდი საიქ-
იოს ცხოვრებაა.

”უეჭველად. ღვთ-
ისმოშიშნი ბალებში და
წყაროებთან დამკვ-
იდრდებიან...“

(და, მათ ეტყვიან):

”შედით იქ, მშვიდობითა,
უსაფრთხონი!“ და,
აღმოვუსაპავთ ზიზღსა.
მათსა გულებთასა შინა
არსებულსა, და
ძმებადქცეულნი, პირ-
ისპირ ტახტსარეცლებზე
მსხდომარენი
(იგანცხრომებენ). არ
გაეკარებათ იქ(ში) მათ
დაღლილობა და
არცარასოდეს იქიდან არ
იქნებიან ისინი
გამოჰვერილნი“.“

(სურა-ჰიდა,
ათათი 45-48).

შეადგინეთ გამონათქვამები, რომელშიც განკითხვის
(მაჰშერის) დღე იქნება ნახსენები. იმსჯელეთ ამზანაგებთან
მათ შესახებ, თუ რა ფორმითაა ისინი გამოყენებული.

ალლაპება მიწიერი ცხოვრება ადამიანთა გამოსაცდელად გააჩინა. ალლაპი მისი ბრძანებების შემსრულებლებს და არაშემსრულებლებსაც საიქიოში სამართლიანად განსჯის. ამქეყნიური ცხოვრება საიქიოს სამზადისია. ჩვენს მიერ გაკეთვებულმა საქმეებმა საიქიო გზა უნდა გაგვინათოს. საიქიო ცხოვრება ყველა ჩვენთაგანის ხელახალი გაცოცხლებისა და სამართლიანად განსჯის დღიდან იწყება. გასამართლების (მაჰმერის) დღეს ყველა ალლაპის წინაშე წარსდგება. ამქეყნად, ვისაც მცირეოდენი სიკეთე ასევე თუნდაც მცირეოდენი სიგლახე გაუკეთებია, იქ ყოველივე ესენი გამოჩნდება.

ის, ვინაც ამქეყნად ალლაპის ბრძანებების შესაბამისად არ იცხოვრა, არ მოინანია და არ ეპატია, დასასჯელად ჯოჯოხეთში წავა. ისინი კი, ვინც ალლაპის ბრძანებების შესაბამისად იცხოვრეს, ნაირ-ნაირი ჯილდოებით, ყოველგვარი ხილითა და სარჩოთი აღსავსე სამოთხეში იცხოვრებენ. მათვის იქ არც მწველი სიცხეა და არც გამყინავი სიცივე. ის, რაც თვალებს ამ ქვეყნად ნანახი აქვს და რაც სულსაც მოესურვება, სამოთხეში ყველაფრით გაუმასპინძლებიან.

ადამიანი, რომელსაც საიქიო სწამს, მან

- ა იცის, რომ ყველა მისი საქციელი, კარგია თუ ცუდია, აუნაზღაურებელი (განუკითხავი) არ დარჩება.
- ა იცის, რომ სამოთხეში მისთვის გამზადებული, ალლაპისეული ჯილდოების მისაღებად მისი ბრძანებების შესრულება აუცილებელია
- ა იცის, რომ ამქეყნიური ცხოვრება ისეა, როგორც ყანა, საიქიო კი მოსავლის აღების დრო. ამიტომ ამქეყნიური ცხოვრების ყველაზე კარგად გამოყენებას ცდილობს.
- ა იცის, რომ სუსტის მიერ ძლიერისაგან ასაღების აღების დრო უეჭველად დადგება; ამიტომ უსამართლოდ არავის არ ექცევა.

სამოთხეში ალლაპები რა სახის სარჩოები გინდათ რომ მოგართვას?

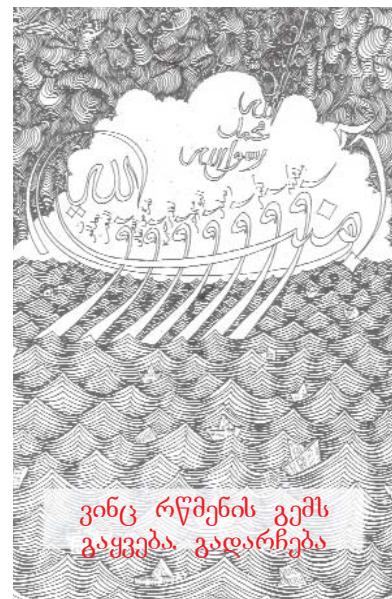
ნ. ლითანების უშვილი ჭანონები: ტურქეთი და განკვეთი

ალლაპმა სამყაროს გაჩენამდე იცოდა თუ რა, და, არა არს როდის და რანაირად მოხდებოდა. იმიტომ, რომ სამყაროს გამჩენი და მასში ყველაფრის მტკიცედ განმსაზღვრელი თვითონაა. ალლაპმა ადამიანი გააჩინა და მოქმედებისა და ქცევის თავისუფლება მისცა. ადამიანისათვის ეს გამოცდაა, სწორ გზას აირჩევს თუ არასწორს. ალლაპმა იცის, ადამიანი საკუთარ ქცევაზე რა შედეგს მიიღებს. ალლაპმის მიერ ყველაფერზე ზომისა და რიგის წინასწარ განსაზღვრას, ადამიანების შესახებ ყველაფრის ცოდნასა და მათი ცხოვრების წარმართვას ბედისწერა ჰქვია, ხოლო ამ ცოდნის განხორციელებას და სხვადასხვა მოვლენების მოხდენას – განგება.

(სურა ჰიჯრი,
აიათი 21)

ადამიანს, რომელსაც სწამს
ბედისწერა...

- ა სჯერა, რომ ალლაპმა ყველაფერი იცის და მის გარეშე ერთი ფოთოლიც კი არ გაინძრევა.
- ა ყურადღებას აქცევს ალლაპმის მიერ სამყაროში ჩამოყალიბებულ წონასწორობას და ცდილობს არ დაარღვიოს იგი.
- ა იცის, რომ ალლაპმა ყველაფერი ერთიანი სისტემით გააჩინა და როგორც ამ სისტემის ერთი ნაწილი, შემსვედრი სიძნელეების წინაშე ბრძოლისას ალლაპმა მიენდობა.

ჩემთვის ალლაპორ!

რაპშანი ხარ; განურჩევლად ყველასი მოწყალე ხარ, ჩვენ შეგვიწყალე.
რაპიში ხარ; შენ მოყვასთა სიყვარულით შემძიობელი ხარ, შენს
 საყვარელთა რიგებში მიგვიღე
ფუდდუსი ხარ; ყოველგვარ ნაკლოვანებათაგან შორს ხარ, სიბილწისაგ-
 ან გავეწმინდე
სელიში ხარ; ყოველგვარი საფრთხისაგან დამცავი ხარ, შძისაგან გად-
 აგვარჩინე
მუმინი ხარ; გულებზე ნდობის მომფენი ხარ, ჩვენი შენდამი ნდობა
 განამტკრცე
აზიზი ხარ; უსარულო და უმაღლესი დირსების პატრონი ხარ, ჩვენ
 უღირსს ნუ გაგხვდი
მუთექებბირი ხარ; ყველაფერზე დიდი ხარ, მედიდურობისაგან დაგვიცავი
 ბაარი ხარ; ყველაფერს ერთმანეთის შესაფერს გააჩენ, ჩვენ ამ თანხმობას
 ნუ ჩამოგვაშორებ
მუსავერი ხარ; ყველა არსებას ლამზ ფორმას აძლევ, ჩვენ ამ სილამა-
 ზის შენარჩუნების ძალა მოგვეც
ლაფფარი ხარ; ძალიან, ძალიან, მპატიებული ხარ, ჩვენ შენი პატიების
 გარეშე ნუ დაგვტოვებ.
ვეპპაბი ხარ; საჩუქრების უხვად მომცემი ხარ, ჩვენ შენი საჩუქრებით
 გაგვახარე
რეზსაყი ხარ; ყველაზე სარჩოს მიმცემი ხარ, ჩვენს სუვერას უწყალობოდ
 ნუ დატოვებ
ფეთთაზი ხარ; ყველაფრის ბოლომდე გამდები ხარ, ცხვირწინ კარს ნუ
 დაგვიკტავ
ალიში ხარ; ყველაფრის სრულყლფილად მცოდნე ხარ, ჩვენ უცოდინ-
 რობისაგან დაგვიფარე
ააბიდი ხარ; სურვილისამებრ შემვიწროებელი ხარ, ჩვენ ნუ შეგვავიწ-
 როვებ
ბასითი ხარ; სურვილისამებრ გამფართოვებელი ხარ, ჩვენ თავისუფლად
 მოგვაოქმევნე სული
ყაბიდი ხარ; სურვილისამებრ დამმდაბლებელი ხარ, ჩვენ ნუ
 დაგვამცირებ
რაფი ხარ; სურვილისამებრ ამმაღლებელი ხარ, ჩვენ
 აგვამაღლე
მუზი ხარ; პატივისა და ღირსების მომცემი ხარ, ჩვენ ღირსება მოგვეც
მუზილი ხარ; დამმდაბლებელი და არარობად მქცევი ხარ, ჩვენ არ დაგვ-
 ამდაბლო

სემიო ხარ; ფარული, ღაა, ყველანაირი სიტყვის მსმენელი ხარ, ჩვენ შენზე შეხმანებისაგან წუ დაგვაშორებ

ბასირი ხარ; ყველაფერს მთელი სიფაქიზით ხედავ, ჩვენ სიფაქიზის დასანახი თვალები მოგვეც

აადლი ხარ; ნამდვილი სიმართლის გამტარუბელი ხარ, ჩვენ წვალებას გადაგვარჩინე

ლატიფი ხარ; სიკეთე და დისულოვნება უხვად გაქქს, ჩვენ სიკეთის ზღვარზე გვატარე

ჰაბირი ხარ; ყველა საქმის შესახებ ინფორმირებული ხარ, ჩვენ ჩვენს შესახებ არა-ინფორმირებული წუ დაგვტოვებ

ჰალიმი ხარ; შენს გაჩენილებზე ლმობიერად მომპყრობი ხარ, ჩვენ ლმობიერად მომყრობა გვასწავლე

აზიმი ხარ; სიდიდისა და ბრწყინვალების ჰატრონი ხარ, ჩვენ წუ დაგვამცირებ დაფური ხარ; შენს მონა-მორჩილებზე ცოდვების მპატიებელი ხარ, ჩვენი ცოდვები შეგვიძლე

შექური ხარ; მადლობების მიმღები ხარ, მადლიერების თქმის შესაძლებლობა მოგვეც

ჰაფიზი ხარ; ყველაფრის დამცველი ხარ, ჩვენ სიგლახებისაგან დაგვიცავი

ჰასიმი ხარ; ყველაფერზე ჰასუსის მომთხოვნი ხარ, ჩვენ ისეთ მდგომარეობაში წუ ჩაგვაგდებ, რომ ჰასუსი ვერ გაგცეო

ქერიმი ხარ; სიკეთისა და პატივის უხვად გამცემი ხარ, ჩვენ გულუხვობა გვასწავლე

რაქიბი ხარ; ყველა არსების მეთვალყურე ხარ, წუ დაივიწყებ ჩვენზე თვალის დენებას

მუჯდი ხარ; თხოვნა ვედრების მიმღები ხარ, ჩვენს ვედრებას უპასუხოდ წუ დატოვებ

ჰაქიმი ხარ; ყველაფრის თავის ადგილას გამჭეობელი ხარ, ჩვენ უსარგებლო საქმებს ჩამოგვაშორე

ველუდი ხარ; შენი მონა-მორჩილები ძალან გიყვარს, ჩვენ სიყვარული გვასწავლე

ბაისი ხარ; მკვდრების გამცოცხლებელი ხარ, ჩვენ ბედნიერად გაგვაცოცხლე შექიდი ხარ; ყველაფრის მოწმე ხარ, ჩვენგან შენდამი სიყვარულის მოწმე იყავი

ჰაყყი ხარ; ერთად ერთი ჰეშმარიტება შენ ხარ, ჩვენ ჰეშმარიტება შთაგვაგონე ვექილი ხარ; შენ ხარ ის, ვისაც მიენდობიან, ჩვენ შენზე მინდობას წუ დაგვავიწყებ

ყავი ხარ; ძალის ჰატრონი ხარ, ჩვენ შენი სიყვარულით გაგვაძლიერე მეთინი ხარ; შეურყველი ხარ, ჩვენ ჩვენი სისუსტის ამარა წუ მიგვატოვებ ველი ხარ; მორწმენეთა მოყვარე ხარ, ჩვენ მოყვარედ მიგვიღე ჰამიდი ხარ; ქების ღირსი ხარ, ჩვენ შენდამი ქების სიამოვნება მოგვანიჭე

ლვისმახურება

ହୋଇ ସାରତ୍ତବାନଗାମୀ ବସନ୍ତବ୍ଲଟ୍

შეისწავლე, გამოიკვლიე, იფიქრე

”სთქვი (მუპამმედ):
უკველად, ჩემი
ლოცვა და ჩემი
წირვანი, ჩემი
სიცოცხლე და
ჩემი სიკვდილი
სამყაროა ღმერთ-
ის-ალლაპისთვისა.“

(სურა ენამი-საქონელი.
აიათი 162)

1. ქელიმები შეპადეთი, ნამაზი (ლოცვა) მარხვა, ზექათი და პაჯი უფროსებს შეეკითხეთ, ამ სიტყვათა მნიშვნელობების ან ლოცვების შესახებ ლექსი, მოთხოვთ ან გამოცანა იციან თუ არა. რასაც ისწავლით, რვეულში ჩაწერეთ.
  2. ამ კარის მეცადინეობის პერიოდში ამხანაგებოან შეთანხმებით ოთორ კვირა თითოეულ საკითხს დაუთმეთ: ჯამებისა და სსსულიერო პირთა კვირული, გაჭირვებულთა დახმარების კვირული და სხვა.
  3. ალლაპის სიყვარულის მოპოვების მიზნით გაკვთებული ყველა საქმე ღვთისმსახურებაა. ყოველდღიური ცხოვრების მაგალითებით ამ საკითხზე ამხანაგებოან ისაუბროთ.
  4. რამზნის თვე რატომაა მნიშვნელოვანი და რატომაა ყადირის ღამე ათას თვეზე მეტად ხეირიანი.
  5. ბევრი იყითხეთ წიგნები რელიგიის კულტურისა და ბავშვთა აღზრდის შესახებ. ქვემოთ მოცემული დიანეთის საქმეთა გამომცემლობის წიგნებიდან ღვთისმსახურების შესახებ არსებული შემდეგი თავები წაიკითხეთ:
    - ა. ჯიბის ილმიპალი, მექმეთ სოიმენი
    - ბ. რამზანი და მარხვა, სეიფეთინ იაზიჯი
    - გ. აკრძალულები და დიდი ცოდვები ისლამის რელიგიაში. ლუთფი შენთურქი

ღვთისმსახურება ღმერთზე გულითადად მიმხრობა, მის წინაშე ქედის მოხრა და მასზე მიყოლაა. ღვთისმსახურება გამჩენის სიყვარულის შედევრი და მხოლოდ ალლაპისათვის კეთდება. ყველა ღვთისმსახურებაში ღმერთის რწმენაა გამოხატული. ადამიანი გამჩენის სიყვარულს როგორ გამოავლენს? ან თუ იცის ვინმემ, რით იქნება იგი კმაყოფილი?

ალლაპმა ყურანში ძვირფას შუამავალს ასე უბრძანა: უთხარი (მუჰამ्मედ): თუ ალლაპი გიყვარო, მაშინ მოყვევით მე, რომ ალლაპმა შეგიყვაროს თქვენ და შეგინდოოთ თქვენვე ცოდვები, ალლაპი შემნდობი და შემწყნაროებელია.“ სურა ალი იმრანი, აიათი 31) ესე იგი, ღვთისმსახურება მხოლოდ ჩვენს ძვირფას შუამავალზე დაჯერებით, მის გზაზე გაყოლითაა შესაძლებელი. რა თქმა უნდა, ყველა ღვთისმსახურების არი, ალლაპია და ძვირფას შუამავალზე დაჯერება და მათზე დამოკიდებულების გამოხატვაა, რომელიც ქელიმეთ შეჰადეთშია ჩამოყალიბებული:

ქელიმეთი შეჰადეთი: მჯერა, რომ ალლაპის გარდა სხვა ღმერთი არ არსებობს და მოწმე ვარ, რომ მუჰამ्मედი მისი მსახური და შუამავალია.

რწმენიდან მომდინარე ადამიანის დადებითი და სასარგებლო ყველა საქმე ღვთისმსახურებად ითვლება. ალლაპის გზაზე გარჯა, სიკეთეზე, წახალისება, ბოროტებაზე წინ ალდგომა, ყურანის კითხვა ნამაზი, მარხვა, ზექათი და ასე შემდეგ ისლამის ძირითადი ღვთისმსახურებებია. ამ ღვთისმსახურებათა დროს, ადგილის, შესრულების ფორმასა და რაოდენობას ჩვენი სარწმუნოება გვასწავლის. ჭკვიან, მოწიფულ და საჭირო პირობების მქონე ყველა მუსლიმანს ამ ღვთისმსახურებათა შესრულება ევალება. ამ თვისებების მქონე ადამიანს მუქელლეფი (პასუხისმგებელი) ჰქვია.

**დათვალეთ ერთი დღის განმავლობაში
ნალოცი ხუთი ნამაზის ლოცვისას
სიტყვა ”ალლაჰ ექ्�బერ“-ს რამდენჯერ ვიძეორებთ.
უფროსებთან ერთად იმსჯელეთ ამ სიტყვის
მნიშვნელობასა და ჩვენს ყოველდღიურ ცხოვრებაში
მისი აღვიღის შესახებ..**

ფარმი (სავალდებულო)

მოქმედებები, რომელთა შესრულებასაც ჩვენი სარწმუნოება აუცილებლად მოითხოვს და ყველა მოწიფელის მხრიდან აუცილებლად გასაკეთებელია, შეუსრულებლობა კი ცოდვად ითვლება. მაგალითად ნამაზის ლოცვა, სამართლიანად მოქცევა. სიტყვის არ გატეხა.

ჰარამი (აკრძალული)

მოქმედებები, რომლებსაც ჩვენი სარწმუნოება მთელი სიმკაცრით კრძალავს, ის რაც მუსლიმანმა არ უნდა გააკეთოს, თუ გააგუთებს ცოდვის ჩაიდგნს. როგორიცაა მაგალითად: ტყეილის ოქმა, ჭორაობა, ქურდობა და სხვა.

სუნნეთი (შუამავლის ნამოქმედარი)

მოქმედებები, რომლებსაც ჩვენი შუამავალი აკეთებდა და რომელთა გაკეთებასაც ურჩევდა ადამიანებს, როგორიცაა მაგალითად: ადამიანთა მიმართ მომღიმარი სახით ყოფნა. ქბილების მოვლა, კონტად ჩაცმა და სხვა.

მექრუჰი (მოუწონარი)

მოქმედებები, რომლებიც ჩვენს სარწმუნოებაში იკრძალება, მაგრამ მისი აკრძალულობა მტკიცე სამტკიცეებს არ ეყრდნობა. როგორიცაა მაგალითად: ლოცვისას სხვა რამეზე ეურადღების მიქცევა და სხვა.

მუჰაბი

მოქმედებები, რომელთა გაკეთების მხრივ მუსლიმანებს ძლიამი არჩევანს უტოვებს. როგორიცაა მაგალითად: ძილი, სეირნობა, ზომიერებით ვაჭრობა და სხვა.

კარი პირველი

ღმერთის წინაშე დღეში ტურჭებ ლოცვა: ნამაზი

ისლამის ძირითად პირობათაგან ერთ-ერთი ნამაზის ლოცვაა — ღმერთის გახსენება და მასზე ვედრების მიზნით გარკვეულ დროებში, გარკვეული რიტუალით დღეში ხუთჯერ შესასრულებებლი ფარდია. ნამაზი ადამიანს სულიერად ღმერთან აამაღლებს. იგი რწმენის შემდეგ სარწმუნოების ყველაზე მნიშვნელოვანი ბრძანებაა.

ნამაზის დროული შესრულება, ალლაპის ყველაზე საყვარელი ქმედებაა. ისლამის წინა რელიგიებშიც ლოცვა ფარდი იყო. რაიმე გამოუგალი მიზეზის გარეშე ლოცვის შეუსრულებლობა დიდი ცოდვაა. ნამაზის ლოცვა სავალდებულოა მაშინაც, როცა წყალი არ მოიპოვება (თეიემუმით), ხოლო ავადმყოფობისას მჯდომარედ ან მწოლიარედ ლოცვაც შეიძლება.

”უეჭველად, მე ვარ ალლაპი, არ არსებობს ღმერთი გარდა ჩემისა. ამიტომ მეთაყვანე მე და შეასრულე ნამაზი ჩი ჩემი ხსენებისათვის“. (სურა ტა ჰა, აიათი 14)

ლოცვა, რწმენის საძირკველი,
მორწმუნის ამაღლებაა,
ჩვენი თვალის სინათლეა,
სამოთხის გასაღებია.

ნამაზის ფარმები (აუცილებლობები)

ნამჩის 12 ფარიდ აქვს. 6 ლოცვის დაწყებამდე კეთდება, მათ ლოცვის გარე პირობები ჰქვია. 6 კი ლოცვის შიგნით ხორციელდება, მათ ლოცვის შიდა პირობები ჰქვია.

I. ნამაზის პირობები

ლოცვა ადამიანსა და ალლაჟს შორის ერთგვარი შეხვედრაა. ასეთი მნიშვნელოვანი შეხვედრა მოუმზადებლად არ შეიძლება. ლოცვისაოვის მოსამზადებელი პირობებია:

1. ჰადესისაგან თაპარეთი - ანუ სულიერი სიბიძურისაგან გასუფთავება. ადამიანი გამჩენს წინაშე ყოველგვარი უარყოფითისაგან განწმენდილი და გასუფთავებული უნდა წარსდგეს, აბდესი და ღუსლი, ლოცვამდე გასუფთავებას ნიშნავს.
  2. ნეჯასეთისაგან თაპარეთი - სალოცავი ადგილი და მღლოცველის ტანსაცმელი, რომელიც მას აცვია, სუფთა უნდა იყოს. ჩვენი ძვირფასი შუამავალი ბრძანებს: "სისუფთავე ლოცვის გასაღებია".
  3. სეთრი ავრეთი - სასირცხო ადგილების დაფარვას ჰქვია. ნამაზის მღლოცველმა ლოცვის დროს სხეულის ზოგიერთი ადგილი უნდა დაიფაროს.
  4. ისთიყბალი ყიბლე - ქაბეს მიმართულებით დგომას ნიშნავს, გულით ალლაჰისაკენ მიაყრობას გამოხატავს.
  5. გაყით - ყველა ლოცვას თავისი დრო აქტს და იმ დროს ილოცება. ჩაძინების ან დაკიტყების შემთხვევაში თავის დროზე შეუსრულებელი ნამაზის ლოცვასაც თავისი აქტს.
  6. (ნიეთი) განზრახვა - ლოცვა
განსაზღვრული მოქმედების
მხოლოდ ფიზიკური შესრულება არაა. იგი
ამ მოქმედების იგივე ლოცვის,
ალლაჰისადმი ვალდებულების მიზნით
სულიერი განწყობის შექმნაა, რასაც
თანახლავს სხვადასხვა შინაარსის
ტექსტების წარმოთქმა.

(მუკამმედ) წაიკითხე წიგნი (ყურანი),
რომელიც შთაგევონა და შეასრულე ლოცვა
- ნამაზი. უეჭველად ლოცვა - ნამაზი (ადამი-
ანს) უნამუსობასა და სიგლაპეს დააცილებს
უთუოდ, ალლაპის სსენება ყველაზე უდიდე-
სია და ალლაპიმა უწყის რასაც სჩადიხართ“
(სურა ანქებუთ-ობობა, აიათი 45)

II. ლოცვის შიდა სავალდებულო მირობები

ადამიანი, რომელმაც ლოცვის გარე სავალდებულო პირობები შეასრულა, უკვე შეუძლია ნამაზი იღლოცოს. ლოცვის დროსაც არსებობს აუცილებელი შესასრულებელი პირობები, რომელსაც ნამაზის შიდა სავალდებულო პირობები ჰქვია. ესენია:

1. იჯოთთაპ (საწყისი) ოქბირი - ყველა ლოცვა აუცილებლად ალლაპის დიდების გამომზატველი სიტყვა, ”ალლაპუ ექ्खერ“-ის თქმით იწყება.
2. ყიამი (დგომა) - ვისაც ძალა შესწევს, ლოცვა ფეხზე დამომით უნდა შეასრულოს.
3. ყირათი (კითხვა) - ყურანის აიათების კითხვა
4. რუქული (წელში მოხრა) - ხელების მუხლებზე დაწყობით ალლაპის წინაშე წელში მოხრა.
5. სეჯდე-ალლაპის წინაშე, შუბლით, ცხვირით, ორივე მუხლით, ხელებით, ფეხის თითებით ძირს შეხება
6. ყადეი აზირე (ბოლო დაჯდომა)-ლოცვის ბოლოს ეთეპიათის, ვედრების (დუის) კითხვის დამთავრებამდე მოცდაა.

რადგანაც სარწმუნოების არსი ერთდმერთიანობაში მდგომარეობს. ლოცვის ჯგუფურად (ჯამათით) შესრულება უკეთესია, ამისთან ერთად ისეთი ლოცვებიც არსებობს, რომელთა შესრულება ჯგუფურადაა აუცილებელი. ასეთებია: კვირაში ერთხელ ჯუმის (პარასკევის) ლოცვა და წელიწადში ორჯერ ბაირამის ლოცვა.

**მუკამმედ შუამავ-
ალმა ერთ დღეს
ამხანაგებს უთხრა:
”თქვენს კარებთან
მდინარე, რომ
მიედინებოდეს და
დღეში ხუთჯერ
რომ დაიბანოთ,
რაიმე ჭუჭყი
დაგრჩებათო?“ ”
არა“- ჯუკასუხეს
ამხანაგებმა. მაშინ
შუამავალმა
ბრძანა:”აი ხუთი
დროის ნამაზის
ლოცვაც ასეა.
ალლაპი ადამიანს
ნამაზის ლოცვით
ცოდვებისაგან
ათავისუფლებს“**

(წმინდა ჰადისი).

განბანვის ფარძები

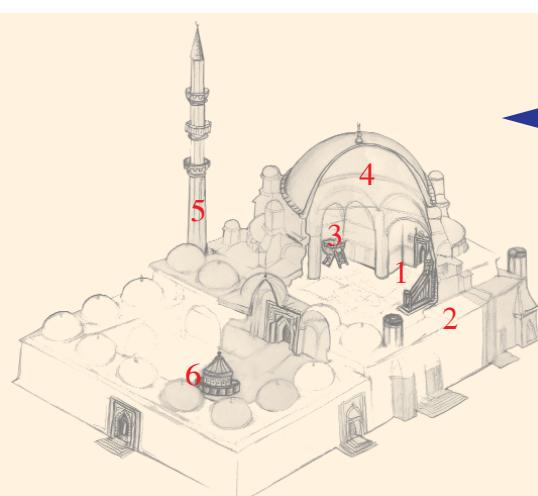
1. პირის ღრუს გამობანა
2. ცხვირის ღრუს გამობანა
3. მთელი სხულის დაბანა

აბდესის ფარძები

1. ხელებისა და პირისახის დაბანა
2. მკლავების დაბანა იდაყვების ჩათვლით
3. თავის, სულ ცოტა ერთი მეოთხედი ნაწილის დასველება - მესპი
4. ფეხების დაბანა კოჭების ჩათვლით.

თეიემუმის ფარძები

1. განზრახვა -ნიერის გაკეთება
2. სუფთა მიწაწერებით ხელებით ორჯერ შეხება, პირველი შეხებისას სახეზე ხელების ჩამოსმა, მეორე შეხებისას მკლავებზე ხელის მოსმა (მესპის გაკეთება).

← გამოიკვლიერ ქვემოთ
მოცემული მეჩეთის
გეგმა. მეჩეთის
ხელმძღვანელის
მიერ გეგმაზე ციფრებით
აღნიშნული ნაწილების
სახელები შეიძწავლეთ
და დაწერეთ.

ადამიანი, რომელიც ასრულებს ლოცვას

- a** ყველა ბინძური და ცუდი მოქმედებისაგან დაცულია. ალლაპის სიღიადის ხშირად წსენებით მისდამი რწმენას იძლიერებს.
- a** ყოველთვის ღმერთს იხსენებს, მთელ დღეს ყველა მოქმედებით ცდილობს ალლაპის კმაყოფილება მოიპოვოს.
- a** აბდესს აიღებს და თავის სისუფთავეს მიაქცევს ყურადღებას, სუფთად ყოფნას ეჩვევა.
- a** გარდა ასმისა, აბდესი მას სულიერ სიმტკიცეს ჰმატებს.
- a** დაწესებულ დროებში ნამაზის ლოცვით საცხოვრებელი დროის დაგეგმვას სწავლობს.
- a** გარკვეული დროის მონაკვეთებში ყოველდღიურ ცხოვრებისეულ საქმეს, ფაციფუცსა და შფოთს განშორდება და ღმერთთან დაკავშირების ბედნიერებას ეზიარება.
- a** ემორჩილება დიდი ალაპის ბრძანებას: ”ჰეი, მორწმუნენო! ეძიეთ დახმარება (ალლაპისა) მოთმინებაში და ლოცვაში, ის უეჭველად მომთმენებთანაა“. (სურა ფური ბაყარა, აიათი 153) ნამაზის ლოცვით გაინათებს სულს და გაიძლიერებს რწმენას.
- a** ეძლევა საშუალება, დრო და ადგილი, რათა გამოხატოს ალლაპისადმი მადლიერება სხეულით, ენით, გონებით, გულით.

კარი მეორე

ფულ ჟაჭვითა ჩამომისტება
მცხვლეობული: ქახვა

”ჰეი, მორწმუნენო!
თქვენ დაგვა-
ალდებულათ
მარხვა, როგორც
დავალდებუ-
ლა ეს თქვენს
წინამორბედთ.
იმედია, თქვენ
ღვთის მოშიშნი
იქნებით.“

(სურა ფური-
ბაყარა აიათი 183)

რამაზანის თვის მარხვა, ისლამის ერთ-ერთი ძირითადი საფუძველთაგანია. მარხვა არის მუს-ლიმანის მიერ დილის ცისკრიდან საღამომდე შე-გნებულად ჭამისა და სმისაგან თავშეკავება, სქესობრივი კავშირის გამორიცხვა. მარხვა ალ-ლაპის კამაყოფილების მოპოვების მიზნით უნდა შესრულდეს.

ადამიანმა შესაძლებელია მგზავრობისა და ავადმყოფობის დროს არ იმარხოს, მაგრამ როცა ამგვარი მდგომარეობა დასრულდება, გამოტოვებული მარხვა უნდა აანაზღაუროს, ვისაც აქვს ისეთი შეუწყვეტელი ავადმყოფობა, რომელიც მარხვაში ხელს უშლის, ის ყოველი უმარხავი დღის სანაცვლოდ ერთ გამოსასყიდს - ფიდიეს გასცემს, ის, ვინც არ მარხულობს და მოერიდება ჭამისა და სმას, სხვა მარხულთა თანდასწრებით, ეს იქნება მის მიერ მარხულობისა და რამაზნის თვისადმი პატივისცემა. საღამოს სერობის (იფთრის) დრომდე შეგნებულად რაიმეს ჭამა, სმა და სქესობრივი კავშირი მარხვას გატეხს.

რას ნიშნავს მარხვა, მარხვის ყოველდღიური დასრულება, მარხვის გატეხა,
მონახეთ ლექსიკონებში, ჰერითეთ უფროსებს და
ისტავლეთ მათი მნიშვნელობები.

იმსაქი: მარხვის დაწყების დრო. განთიადამდე ცოტათი ადრე. დილის ნამაჩის დროის დასაწყისი.

იფთარი: მარხვის ყოველდღიური დამთავრების დრო, მზის ჩასვლისა და საღამოს ნამაჩის დროის დასაწყისი.

ფაზა: რამპინის თვეში მგზავრობის ან ავადმყოფობის გამო მარხვის შეუსრულებლობის შემდეგ, ხელსაყრელ დროს, გამოტოვებული თითოეული დღისათვის ერთი დღის მარხვით ანაზღაურება.

ფიდი: პიროვნების მიერ თავის დროზე გამოტოვებული, შემდეგში კი საპატიო მიზეზის გამო აუნაზღაურებელი ერთი დღის მარხვის სანაცვლოდ დარიბზე იმდენი საჭმლის საფასურის მიცემა, რამდენსაც ერთ დღეში თავად ჭამს, ან ერთი ღარიბის ერთი დღით დაპურება..

ადამიანი, ოომელიც მარხულობს

- a განსაკუთრებული ჯილდოს მიღების უფლებას მოიპოვებს. მუპამმედ შუამავალი გვამცნობს ალლაპის ბრძანებას: "შარხვა ჩემთვისაა, მის საზღაურს მე გავცემ" (წმინდა ჰადისი).
- a თავისივე ნებით აიღებს ხელს თავის ცუდ სურვილებზე და თავდაჭერილობას ისწავლის.
- a შიმშილითა და წყერილით გამოწვეული სიძნელის განცდით გაიძლიერებს ამტანობასა და მომტნებას. მუპამმედ შუამავალი ბრძანებს: "შარხვა მოთმინების ნახევარია" (წმინდა ჰადისი).
- a თავის უსაჩლვრო სურვილებსა და ვწებებს დაიოგებს, ადამიანთა შორის უსიამოვნების მომტან ზღვარგადასულ საქციელს დათმობს.
- a ენას უცენზურო და უხამსი სიტყვებისაგან დაიცავს. მუპამმედ შუამავალი ბრძანებს: "თუ კი ვინმე კანკლაობას ან ჩხუბს დაგიწყებთ, უთხარით, მარხული გარო" (წმინდა ჰადისი)
- a მასზე უფრო გაჭირვებაში მყოფთა მდგომარეობას მიხვდება და მათ დასახმარებლად ყველა ღონეს იმარს.
- a იცის, რომ მარხვით, რწმენითა და სამაგიეროს მხოლოდ ალლაპისაგან ლოდინით, წარსულში ჩადენილი ცოდვები ეპატიება და სიცოცხლის დარჩენილ დროს წმინდად გატარებას შეუძღვება, ცოდვებისა და სიგლანეებისაგან შორს დადგება.
- a დარწმუნდება, რომ თერთმეტი თვის განმავლობაში ყოველდღიური ცხოვრების რიტმის შეცვლა შეუძლია. ამგვარად, თვითონაც მიხვდება, რომ სიკეთისა და სიღამჩისაკენ შემობრუნება შესაძლებელია.

25 დეკემბერი,

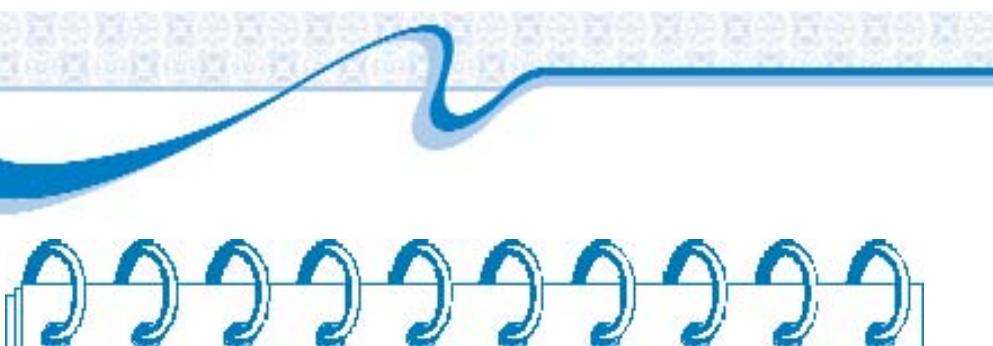
დღეს ჩვენს ოჯახში მხიარულებაა. დედამ სამზარეულოში საქმეები მოათავა და საჩქაროდ საყიდლებზე გავიდა. ბაბუა ბების ყავის მოღულებას თხოვს. ბებია მას აფრთხილებს. ბაბუა ამბობს: ”ნუ მსაყველურობ. მთელი ..... ოვის განმავლობაში მე შენ ყავის აღარ მოგთხოვ“. ბაბუა ყავის გარეშე ვერ გაძლებს, ვნახოთ თავის სიტყვას როგორ შეასრულებს. დღეს პირველი ..... ნამახი უნდა შესრულდეს. პირველ ..... უნდა ავდეთ.

დედას ვუთხარი, რომ წლეულს რამაზანში თავიდან ბოლომდე ..... ვიმარხულებდი, ძალიან გაუხარდა. ვახშმობის შემდეგ აბდესი ავიდეთ და ჯამეში წავედით. ჯამე ხალხით იყო სავსე. ლოცვის შემდეგ ჯამიდან გამომსვლელ ადამიანებს ვუცქირე და ენთუზიაზმით აღსავსე ზღვა ხალხი რომ ვნახე, ღმერთისადმი მაღლიერება გამოვთქვი.

26 დეკემბერი

სკოლაში დამავიწყდა, რომ მარხული ვიყავი და წყალი დაგლიე. ბებიამ ამბისნა, რომ ამით მარხვა არ გატეხილა, რადგან ეს შეგნებულად არ გამიკეთებია და მითხრა: ”შენ ალლაჟს უყვარხარ. ნახე, როგორ დაგეხმარა წყურვილის მოკვლაში. ”შეც მიყვარს ალლაჟი“-ვუპასუხე მე. როცა მომშივდა, ბაბუამ მირჩა, რაიმეთი გავრთობილიყავი. ჩემს მიერ ნახულ გასართობში თვითონაც ჩავითრიე. ერთად ამოგხსენით გზეთში გამოქვენებული მარხვის კროსვორდი. მე კითხვები წავიკითხე. ბაბუამ პასუხები გასცა. უჰ! რამდენი რამ იცის ბაბუქემბა.

დედამ რამაზანისათვის განსაკუთრებული რეცეპტით ტკბილეული დაამზადა. როცა ტკბილეულიანი თევზი წინ მივიჩინე, ბაბუამ მითხრა: ” ..... სუფრა ყველაზე საუკეთესო მომენტია იმისათვის, რომ ადამიანმა მოთმინება და ზრდილობა ასწავლის საკუთარ თავს.“ და თავზე სელი გადამისვა. ..... კითხვამდე ცოტა დრო იყო დარჩენილი. დრო ძლიან ნელა გადიოდა. ..... ხმა გაისმა ”ღმერთო ჩემო, რა კარგია ეს ეზნის ხმა“ -ვთქვი მე. ყველამ გაიღიმა.

კარი მესამე

1. ელეონორის ძირისტული თემა მართვის და მოვლაში: გერმანია

ისლამის ძირითადი საფუძვლებიდან ერთ-ერთი ზექ-მიიღე მათი ათია. ზექათი ქონებით გაწეული ღვთისმსახურებაა. ზე-ქონებიდან ქათი ნიშნავს, რომ პირადი საჭიროებების დაკმაყოფი-სამოწყალო - ლების შემდეგ, ერთი წლის განმავლობაში შენახული ზექათი, რათა გარკვეული რაოდენობის ქონებიდან გარკვეული ნაწილი (ძირითადად ორმოციდან ერთი) წელიწადში ერთ-ხელ გაჭირვებულებს უნდა მიეცეს. ზექათი, ყურანში თითქმის ყველგან ნამჭთან ერთადაა ნახსენები. ესე განამრთელდე იგი, ზექათმა მუსლიმანის ცხოვრებაში ნამჭის მსგავ-და დალოცე სად მასიური ადგილი უნდა დაიჭიროს: ”ალლაჰმა მე ისინი... სიცოცხლის მანძილზე ლოცვა და ზექათი მიბრძანა“ (აალაფი - ნადავ-ლი, აიათი 103)

ზექათი არის, არა მდიდრის წყალობა დარიბის მიმართ, არამედ დარიბის წილი მდიდრის ქონებიდან. ”მდიდრის ქონებაში წილი აქვს დახმარების მთხოვნელსა და უძლურ-უქონელს“ (სურა ზარიათი, აიათი 19). მდიდარმა ადამიანმა ზექათის მიცემისას უნდა ეცადოს, რომლებიც რომ ზექათის ამღებს გული არ ატკინოს, რადგან სიკეთის გაკეთება და შემდეგ დაყვედრება სიკეთის ფუჭ-ად ჩავლის მიზეზი გახდება, შეიძლება ერთი შეხედვით ჩანდეს, რომ ზექათის გადახდით ქონება კლებულობს, მაგრამ ქონება რომლის ზექათიც გადახდილია, ალლაჰის მოცემული ბარაქათი გამრავლდება. ”შაგალითი იმათი, ვინც თავიანთ ქონებას ალლაჰის გზაზე ხარჯ-ავენ, ჰერც მაგალითს მარცვლისას, რომელიც შვიდი თავთავით აღმოაცენა და თითოეულ იმ თავთავში ასი მარცვალია. ალლაჰი უმრავლებს იმას, ვისთვისაც ჰერცს. ალლაჰი ყოვლისმომცველი და მცოდნეა.“ (სურა მორწმუნენი, აიათი 1-4)

**ზექათის თვალსაზრისით
შეფასეთ ქვემოთ მოცემული
ინუს ემრეს ღერძი და თქვენი
შეხედულებები ამხანაგებს
გაუზიარეთ.**

ქონების მეპატრონე, სიმდიდრ-
ის მეპატრონე, აბა, მთხარ სად
არის პირველი მეპატრონე?
სიყალბეა ქონებაც და სიყალბეა
სიმდიდრეც მიდი აბა ცოტა
ხნით, შენც თავი შეიქცი.

ადამიანი, რომელიც ზექათს იხდის

- ა გაისუფთავებს თავს ისეთი ცუდი ჩვევებისაგან, როგორიცაა ეგოიზმი, სიძუნწე და სიამაყე.
- ა გააცნობიერებს, რომ ალლაპის ბოძებული ქონებისათვის მადლობის გადახდაა საჭირო და ეს მხოლოდ სიტყვიერად არ არის საკმარისი.
- ა მონაწილეობას იღებს მდიდართა და ღარიბთა შორის ეკონომიკური უთანასწორობის დაძლევაში. ამგვარად, მას თავისი წვლილი შეაქს მდიდარსა და ღარიბს შორის იღუმალი სიახლოების, ურთიერ პატივისცემისა და ურთიერთ სიყვარულის ჩამოყალიბებაში, საზოგადოებაში მშვიდობის და სოციალური თანასწორობის დამყარებაში.
- ა ხელს უწყობს საზოგადოებაში ისეთი ცუდი და სამარცვინო ქმედების აღმოფხვრას, როგორიცაა: მათხოვრობა, ქურდობა, ყაჩაღობა და სხვა.
- ა საზოგადოებაში საკუთარ ჰუმანურ მოვალეობებს მიხვდება და ერთიანობის გრძნობა მოემატება, როგორც სხეულის ერთი ნაწილის ატკივებისას სხვა ორგანოებიც გრძნობენ აგაღმყოფობას, შესაბამისად საზოგადოებაში არსებული პრობლემების გამო ტკივილს თვითონაც იგრძნობს და მათ დაძლევაში თავის წვლილს შეიტანს.
- ა თავისთავს საკუთარი ფულისა და ქონების მონობისაგან გაითავისუფლებს, აღიარებს, რომ მის ხელთ არსებული ქონების ნამდვილი მეპატრონე ალლაპია.
- ა გაცემით, გაჩიარებით, მომეზე გაჭირვების უამს დახმარებით, ძირითადი ადამიანური ღირსებებით აღიჭურვება და ძვირფასი მეპატრონე შეამავლის ნაბრძანების თანხმად ბეღნიერი იქნება: ”მიმცემი ხელი ამღებ ხელზე უპირატესია“.

”ცოტა მოწყალება (სადაყა) ბევრ უბედურებას გააქარწყლებს.“
გამონათქვამის აზრის შესახებ ამხანაგებთან იმსჯელეთ.

ბ. პუზიურის წმინდა ლიტერატურა: ქავები

ჰაჯობა ისლამის ერთ-ერთი ძირითადი საფუძველი აღმართავის დღითაც გულისათვის ამ ულებელი ღვთისმსახურებაა. ჰაჯობა წლის გარემონდის მექანიზმი მყოფი ქაბესა და გარკვეული მოვლა-პატრონობა წმინდა ადგილების მონახულებას ნიშნავს. ეს არის ვალდებულებაა ის წლიური შეკრების დრო და ადგილი, სადაც ერთმანეთის მიმართ თანასწორ ვითარებაში იკრიბებიან ადამიანებზე, იმა- სხვადასხვა რასის, სქესის, ენის, სოციალური მდგრადი მიზანი მონახულება“

ჰაჯობის დროს მოსანახულებელი წმინდა ადგილია: ქალაქ მექაში მდებარე ქაბე, საფა, მერვე, (სურა ალი იმრანი, აიათი 97) არაფატი, მუზდელიფე, მინა.

ჰაჯობაზე ნამყოფ თქვენს ახლობელს (ნაცნობს) ჰეითხეთ, თუ რა მოინახულა და რა იგრძნო იქ.

მექას გარშემო მიქათად წოდებული ადგილები ჰარემის (ჰაჯობისათვის მოწერიგების) ტერიტორიის საჩდვრებს მოიცავს. ამ საჩდვრებთან მისვლის შემდეგ ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი და წინდება უნდა გაიხადო და და ორ პირსახოცში უნდა შეეხვიო, ჰაჯობისათვის განზრახვა ანუ ნიეთი უნდა გააკეთო და თელიე (ლებედიქ ალლაჰუმ्ब ლებედიქ) წარმოთქვა. ამრიგად, უკვე იპრამში იმყოფები და ჰაჯობის ღვთისმსახურება დაწყებულია. ჰაჯობის თვეებში სხვა რიტუალები წესის მიხედვით უნდა შესრულდეს. ჰაჯობის ხვედრის შემთხვევაში ამ შესაძლებლობისა და საშუალების მომცვემი აღლაპის მიმართ მაღლობის გამოხატვის მიზნით ყურანი უნდა დაიკლას. ამით ჰაჯობა დასრულდება.

ჰაჯობის ფარმები

იპრამი - ადამიანი, რომელიც ჰაჯობისათვის განზრახვას ჰყოფს, ნიეთს გააკეთებს და თელიეს წარმოთქვამს, სხვა დროში ნორმალური მოქმედებები: ყვავილის მოწყვეტა, ხის მოჭრა, წვერის გაპარსვა, თმის შეკრეპა, შეკერილი ტანსაცმლის ჩაცმა, ნადირობა და მსგავსი ზოგიერთი საქმეები, ჰაჯობის პერიოდში არ უნდა გააკეთოს.

ქაბეზე გარს შემოვლის რიტუალი - შავი ქვა (ჰაჯერულესვედის) ერთი პუ- თხიდან შემოვლის დაწყება და ქაბეზე შვიდჯერ გარშემოვლა.

არაფატზე შეჩერება - ჰაჯების მიერ მექს სამხრეთ აღმოსავლეთით მდებარე არაფატის მთზე ასვლა და ყურბანის ბაირამამდე ერთი დღით ადრე, რამდენიმე წნით იქ გაჩერება.

თელბიე

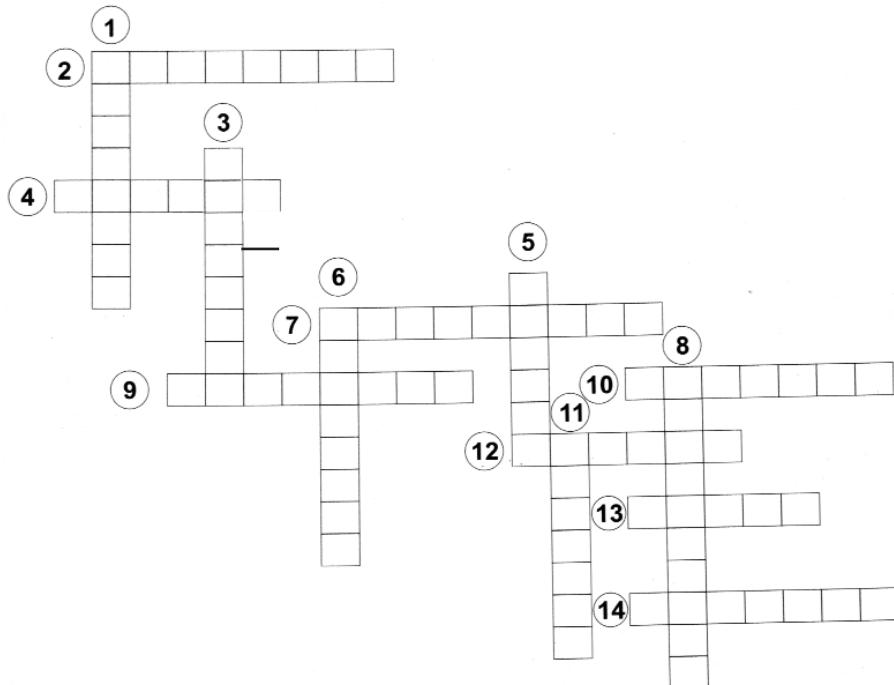
ღმერთო ჩემო”შენს ბრძანებებზე მორჩილებას დიდი სიამოვნებით გაღიარებ. მზადა ვარ შენი ბრძანების შესასრულებლად, ყოვლის- შემძლე ჩემო ალლაპო. შენ ხარ ჩემი ერთადერთი სადიდებებლი, ქება-დიდება შენთვისაა. ჩემზე ბოძებული ყველა სიკეთე შენ გეკუთვნის, ყველაფერი შენია... არ არსებობს შენი მოზიარე და თანასწორი.

ყურბნის შეწირვის ღვთისმსახურება, როგორც პიროვნებისათვის, ასევე სახოგადოებისათვის სხვადასხვა სახის სარგებლობის მომტანი ღვთისმსახურებაა. ყურბნის შეწირველი ალლაპო დამოკიდებულებას აღიარებს და სახოგადოებაში ძმობისა და ურთიერთდახმარების დამკვიდრებაში შეაქვს წვლილი.

ადამიანი, რომელიც ჰაჯობას ასრულებს:

- a** სადა ტანსაცმელში სხვა ჰაჯებთან ერთად თანასწორო პირობებში მოქმედებით თანასწორობის გრძნობებს განავითარებს.
- a** თანამდებობა, წოდება, სიმდიდრე, ქონება და მსგავსი ოურიდიული და ეპონომიკური ღირებულებების წარმავლობაში კიდევ ერთხელ დარწმუნდება, სამართლიანობის გრძნობას განივითარებს.
- a** რასის, სქესის, ენის, ასაკისა და სხვა ყოველგვარი განსხვავების დროებითობას და უმნიშვნელობას მიხვდება. ისლამის, ძმობის ყველა ადამიანის გაცნობა-დაახლოების მნიშვნელობას გაიგებს.
- a** ალლაპის წინაშე ადამიანების ნამოქმედარის გამო განკითხვის დღეს გაისენებს და საიქონიათვის მზადების აუცილებლობის მზრს განიმტკიცებს.
- a** მოთმონებას, სიძნელეებზე გამკლავებას, ჯგუფური მოქმედების უნარს, ურთიერდახმარებისა და სოლიდარობის მსგავს ლამაზ თვისებებს შეიძენს.
- a** ალლაპის მიერ მასზე ნაბოძები ჯანმრთელობის, მოხერხების, ქონების, სიძნელეებისა და მსგავსი სიკეთისათვის მადლობას იხდის.
- a** ძვირფასი მუპამმედ შუამავლისა და მისი თანამოაჩრეების ნამყოფი
- a** ადგილების მონახულებით მათ მიერ დატოვებულ წერილს უფრო კარგად ეპატრონება.
- a** სარწმუნოების პიროვნული მხარის გარდა მის სახოგადოებრივ მნიშვნელობასაც შეიცნობს, ხალხის წინაშე უფლებებისა და მოვალოებების მიმართ პასუხისმგებლობას აიღებს.

ქროსვორდი

1. მუსლიმანების დღესასწაული, რომელიც წელიწადში ორჯერ ტარდება
2. მუეზინის მიერ მრევლის სალოცავად მიხმობა
3. რიტუალი მექაში. მუსლიმანთა დღესასწაული, მუსლიმანთა მიერ ზილჰიჯის თვეში მექაში მოისანასულებლად წასვლა
4. ღარიბებზე გასაცემი მოწყვალება
5. რამზანის თვეს 27-ე დამე, როდესაც ყურანმა იწყო ჩამოსვლა
6. მეჩეთში მრევლოთან ერთად ნამაზის შესრულება
7. მოწყვალება, რომელსაც რამზანის თვეში გაიღებენ
8. ძალამის ერთ-ერთი ძირითადი პირობა. "ზუთი სახის საჭმელი, ერთმანეთს არ ეკარება. ორი დღეს მოესწრო, სამი დამეს ეფარება."
9. ლოცვა, რომელიც რამაზანის თვეში ტარდება ძილისწინა ლოცვის შემდეგ.
10. ჩვენი სარწმუნოება-მუსლიმანთა სარწმუნოების სახელწოდება
11. მუსლიმანთა სალოცავი ადგილობრივის სახლი.
12. ჭამის დრო მარხვის პერიოდში, მარხვის დაწყებამდე ცოტა ადრე
13. მინარეთიდან სალოცავად მოწოდება
14. იმამის მიერ მეჩეთში წარმოთქმული მოწოდება პარასკევობით (ჯუმის ლოცვა) და დღესასწაულებზე.
15. იაიდან (ღამის ლოცვას) დიღამდე შესასრულებელი არასაკალდებულო ლოცვა.
16. წმინდა მთა საუდის არაბეთში
17. სამი მუხლი ლოცვა, ძილისწინა ლოცვის შემდეგ
18. არასავალდებულო ლოცვა, რომელსაც მოწმუნე მუსლიმანი ასრულებს.

შეისწავლე, გამოიკვლიე, იფიქრე

1. შეისწავლეთ სიტყვები: ფარძი, ვაჯიბი, სუნეთი, მუბაკი, მუს-თეპაბი და მეგობრებთან ერთად იმსჯელეთ მათ შორის სხვაობებზე
2. კეთილი ზნეობა ცხოვრების კანონად რომ ვაქტიოთ, ამისათვის რა უნდა გავაკეთოთ
3. ერთ ერთი მნიშვნელოვანი ადამიანის ცხოვრების ისტორია გამოიკვლიერეთ და მისი სამაგალითო ქცევები ამხანაგებს გააცანით.
4. იმსჯელეთ ოქვენი ყველაზე ლამზი და გამორჩეული ზნეობრივი ქცევის შესახებ და დაფიქტდიოთ, რა სარგელობა მოაქვს თქვენთვის მას.
5. რას გააკეთებს მუსლიმანი, რომელმაც იცის თავისთვისა და ოჯახის წინაშე არსებული მოვალეობები?
6. რას წვდებით მუკამმედ შუამავლის სიტყვებიდან - ”ბავშვი მუსლიმნად იბადება“
7. იმსჯელეთ ახლობლებთან და სთხოვეთ გიამბონ, რას წედავ ენ ისინი მუკამმედ შუამავლის
8. ზნეობაში? რას გააკეთებს მუსლიმანი, რომელმაც იცის გარემოსა და მთელი კაცობრიობის წინაშე არსებული საკუთარი მოვალეობები?
9. წაიკითხეთ ჩვენი ძვირფასი შუამავლის გამოსათხოვებები და მიმართვა (ვეღა ხუთბიე) და მონახეთ მასში ზნეობრივი დარიგებები.
10. როგორ აუხსნით მეგობარს კარგი ზნეობის სარგებლიანობას.
11. რელიგიის კულტურისა და ზნეობის შესახებ არსებული წიგნებიდან ან ქვემოთ დასახელებული დიანეთის საქმეთა სამმართველოს გამომცემლობის წიგნებიდან ზნეობის შესახებ შემდეგი თავები წაიკითხეთ:

  - ა. ისლამის ზნეობა და სულიერი მოვალეობები: ირაპიმ აგაპ ჩუბუქუ
  - ბ. სიკეთის გასამრჯელო: ზარი ივე ჯანანი
  - კ. სიყვარული და მეგობრობა აითების და პადისების ფონზე: ისმაილ კარავოში.

სიცოცხლის გამოძახილი

ერთი კაცი შვილთან ერთად სეირნობდა. ბავშვმა უცაბედად წაიბორძიკა და მიწაზე დაეცა. ”აჲ“ დაიყვირა ბავშვმა. მათ მოპირდაპირე მთის მწვერვალიდან ”აჲ !“ მოესმათ. ბავშვმა ცნობისმოყვარეობით ჰკითხა: ”შენ ვინა ხარ ?“ ”შენ ვინა ხარ ?“ მოესმა პასუხად. ამჯერად უკვე გაბრაზებულმა დაიყვირა: ”შენ ერთი მშიშარა ხარ !“ ”შენ ერთი მშიშარა ხარ !“ მოვიდა ხმა მთიდან. ბავშვი მამას მიუბრუნდა: ”რა ხდება მამა ?“ მამამისი მთისგენ შებრუნდა და შესძახა: ”შენით აღფრთოვანებული ვარ .“ ”შენით აღფრთოვანებული ვარ ,“ იყო პასუხი. მამამ კიდევ შესძახა: ”შენ დიდებული ხარ “ ”შენ დიდებული ხარ “ იყო პასუხი. ბავშვს ძალიან გაუკვირდა, მაგრამ რა ხდებოდა ვერ მიმხვდარიყო, მამამისმა აუხსნა: ”ამას გამოძახილი, ექო ჰქვია, სინამდვილეში კი ეს ჩვენი ცხოვრებაა. ცხოვრება მუდამ მასზე მიცემულს უკან დაგიბრუნებს “

ადამიანები ერთმანეთის სარკენი არიან. ჩვენი ცხოვრების და ურთიერთობების სტილის განმსახლვრელი ერთმანეთის მიმართ ჩვენი დამოკიდებულებებია. როგორც გვინდა, რომ ჩვენ მოგვექცნენ, ისე მოვექცეთ სხვას. რაც გვინდა რომ ვიზილოთ, ჩვენც ის უნდა ვუძღვნათ სხვას, თუ სიყვარულს ველიდებით, სიყვარული, თუ სინზე გვინდა, სინზე, თუ პატივისცემას მოველით, პატივისცემა... რაც არ გვინდა რომ შეგვემთხვევს, სხვას იმას ნუ გავუკეთებთ. იმისათვის რომ მტრობას არ გადავეყროთ, მტრობას ნუ გავაკეთებთ, თუ გვინდა რომ ეგოისტობას არ გადავეყაროთ, ეგოისტურად არ უნდა მოვიქცეთ. იმისათვის, რომ უსამართლობაში არ მოქმდეთ, უსამართლობა არ უნდა ჩავიდინოთ.

საყვარელი
შუამავალი ასე
ბრძანებს: ”თუ
რომელიმე თქვენთაგანი
მმისთვისაც არ
ისურვებს იმას,
რაც თავისთვის
სურს, ნამდვილი
მორწმუნე
არაა“

(წმინდა პადისი).

ოქროს წესი:

როგორც შენ გინდა, რომ მოგექცნენ,
 შენც ისევე მოექცი.

კარი პირველი

1. ପ୍ରକାଶିତ ଲେଖଣିଓ ବ୍ୟବହାର

კარგი ზნეობა არის, ადამიანის სწორი წესების ქცევაში ასახვა და ჩვევად ქცევა. ისლამის ყველაზე მნიშვნელოვანი მიზანი ისაა, რომ ადამიანი იყოს ზნეობრივად ჩამოყალიბებული, ძვირფასი მუპამმედ შუამავალი ბრძანებს: ”მე კარგი ზნეობის სრულყოფისათვის ვარ გამოგზავნილი“ (წმინდა ჰაიდის).

მუსლიმანი ადამიანის ფასი, მისი ზნეობის სილამაზით იზომება, როცა ჰკითხეს ძვირფას მუპამმედ შუამავალს:”ვინ არიან ალლაჰისათვის ყველაზე საყვარელი ადამიანები? შუამავალმა უპასუხა: ”ვინც ყველაზე საუკეთესო ზნეობის მქონენი არიან“ (წმინდა ჰადისი).

სსლამი, რწმენისა და ღვთისმსახურების საფუძველზე ადამიანების ცუდი თვისებებისა და ჩვევებისაგან თავის დაღწევას და კარგი ზნეობის მიღებას ისახავს მიზნად. წინა თავებში ალლაჰზე, მის ანგელოზებზე, წიგნებზე, შუამავლებზე, საიქიოზე, ბედისწერასა და განგებაზე, მორწმუნე, მლოცველ, მარხვის შემსრულებელ, ჰაჯობაზე წამსვლელ და ზექათის გადამხდელ ადამიანთა მიერ შეძენილ ლამაზ თვისებებზე გავამახვილეო ყურადღება. ამსათან ერთად რწმენისა და ადამიანის ღვთისმსახურების ხარისხიც ზნეობის სილამზესთანაა და გავშირებული, ალლაჰის კმაყოფილების მოპოვების გზაც კარგ ზნეობაზეა დამოკიდებული.

ვინც ალლაპისკენ პირს
იბრუნებს, დაემორჩილება
მას და კეთილის მქნელი
იქნება, ის ჩაჭიდებულია
მტკიცე ნასკვს და მისი
საქმეების საბოლოო შედეგი
ალლაპისკენაა მიმართული
(სურა ლომიანი, აიათი 22)

ისე, როგორც რწმენისა და ღვთ-ისმისახურების საფუძვლები, ყურანი-დან და ძვირფასი შუამავლის სუნნეთებისაგან ვისწავლეთ, თუ რა არის კარგი, ლამაზი, სასარგებლო და ამბოთანავე რა არის ცუდი, არასწორი და სჯიანო. იმისათვის, რომ კარგი ზნეობის ვიყოთ, ღმერთის ბრძანებებს უნდა დავემორჩილოთ, აკ-

რძალულს უნდა მოვერიდოთ. ეს ბრძანებები და აკრძალვები ერთმანეთთან კავშირშია.

ლამაზი ჩვევა, რომელიც ჩვენ გვახასიათებს, თავისთან ერთად კარგ თვისებებს შეგვტენს, ცუდი ჩვევებისაგან განშორებასა და თავის დაღწევა-ამი დაგვეხმარება. ადამიანი, რომელიც ცდილობს იყოს სამართლიანი, სხვისი უფლებების მიმართაც პატივისცემით მოიქცევა. დედ-მამას, ამხანაგებს, ნათესავებს, უმცროსებსა და უფროსებს, ალლაპის გაჩენილს პატივისცემით მოეპყრობა. ალლაპის მიმართ პატივისცემის გრძნობა მას პასუხსიმბეჭდობებს შეახსენებს.

ფრთამოტეხილი ჩიტისადმი, ქუჩაში მტირალი ბავშვისადმი, უმწეოსადმი და დახმარების მთხოვნელისადმი პასუხსიმბეჭდობას იგრძნობს ეგოსტობას დათმობს და თავგამოდებით დაიწყებს ღმერთისადმი მსახურებას. მის ირგვლივ სიბრალულითა და ოპტიმისტურად გაიხედავს და ბოძებული სიკეთეებისათვის ალლაპისადმი მადლიერებას გამოთქვამს. ეს მადლობა მის რწმენას გააძლიერებს. რწმენა კი გამბედაობას შეპმატებს.

უსამართლობისა და შეუბრალებლობის წინააღმდეგ მამაცად იბრძოლებს. ამ ბრძოლისას სიმტკიცე და მოთმინება მოემატება. მოთმინება მას შუღლისაგან დაიცავს. ბოროტებაზე სიკეთით წინ აღდგომას ისწავლის. ამხანაგს, რომელიც მიცემულ სიტყვას არ ასრულებს, მიცემული სიტყვის შესრულებით თვითონ მაგალითს მისცემს.

სიტყვის შესრულებით პატივისცემას დაიმსახურებს, ერთგულ მეგობრობას დაამყარებს. სხვებთან მეგობრობა მას შურიანობისაგან დაიცავს, ის საჩიგადოებას და კოლეგებს ერთგულებას აჩვენებს. არავის და არაფერს არ დაამცირებს. მიხვდება, რომ ალლაპის მიერ გაჩენილ ყველა არსებაში სილამშე არსებობს. ცხოვრებას კეთილი თვალით შეხნედავს და ბედნიერი იქნება, ამხანაგებს ლიმილით მიესალმება, მის ბედნიერებას გარშემომყოფთ გაუზიარებს.

ძვირფასი მუჰამმედ შუამავალი ბრძანებს: ”ის ვინც პატარებს სიყვარულით და სინაზით არ მოეპყრობა და უფროსების ფასი არ იცის, ჩვენთაგანი არაა“ (წმინდა ჰადისი)

შ. ქართველი მუჭამელი შუამავლი,

თეოთხი შენობის ჩრდილი

ვფიცავ, ძვირფასი მუჭამელ შუამავალი, როცა ალლაპის წერ-
ალლაპის ილების ადამიანებზე გადაცემის მოვალეობას ასრულებ-
შუამავალში და, იმავდროულად ამ წერილთა მოთხოვნების ყველაზე
არის მაგალი- საუკეთესოდ შემსრულებელი უპირველესად თვითონ
თი თქვენთვ- იყო. მისი ცხოვრება ყველაზე საუკეთესო სახელმძღვან-
ის, იმისათვ- ელოა ჩვენთვის იმის მხრივ, თუ როგორ უნდა მოვიქც-
ის, ვინც ეთ, რანაირ გამოუვალ მდგომარეობაშიც უნდა
მოელის აღმოვჩნდეთ. შეგვიძლია ძვირფასი მუჭამელ შუამავლის
ალლაპის ცხოვრებას გადავავლოთ თვალი, მაგალითი ავიღოთ და
წინაშე წარ- მას მივბაძოთ.

დგომას და
უკანასკნელ
დღეს და
ახსენებს
ალლაპს
გამუდმებით

(სურა აჭაბი,
აიათი 21)

რა მდგომარეობაში, როგორ იქცეოდა ის? როდესაც
მის ცხოვრებას შეისწავლით, აღმოაჩენთ უამრავ
მაგალითს იმისას, თუ როგორ იქცეოდა სხვადასხვა
მდგომარეობაში. რაც სწორი გზის მაჩვენებელი იქნება
თქვენთვის. აი რამდენიმე მაგალითი თქვენს ცხოვრებაში
მოსალოდნელი მდგომარეობისა და როგორ მაგალითს
გვაძლევს ძვირფასი შუამავალი.

^a როცა მდიდარი და ქონების პატრონი წარ, გაი-
სხენე ძვირფასი მუჭამელ შუამავლის გულუხვობა, რო-
ცა მას ქარავნები დაჰყავდა და ვაჭრობდა.

^a როცა დარიბი და უქონელი წარ, იფიქრე იმ მო-
თმინების შესახებ, როცა ძვირფასმა შუამავალმა სამშო-
ბლო, ქონება, ყველაფერი რაც გააჩნდა, მიატოვა და მე-
ქადან მედინაში გადასახლდა.

^a კლასის ორგანიზატორობისას გაიხსენე ძვირფასი
მუჭამელ შუამავლის სამართლიანი მოქცევა თავისი დრ-
ოის მაღალი წრის საჩოგადოების მიმართ, როცა ისინი
მას დაემორჩილნენ.

^a როცა თავს სუსტად და მარტოდ გრძნობ, წარმ-

ოიდგინე ძვირფას მუპამმედ შუამავალზე მექაში თავსდატეზილი გაჭირვება და წვალება.

^a რაიმე საქმეში გამარჯვებისას, მაგალითი აიღე, ბედირში, ჰუნეინ-სა და მექაში მტრებზე ბრწყინვალე გამარჯვებისას ძვირფასი მუპამმედ შუამავლის მოქმედებისაგან.

^a დამარცხებისას იფიქრე ძვირფასი მუპამმედ შუამავლის ქცევაზე, როცა ის უპულის ბრძოლაში დაღუბულ (შეპიდ) და დაჭრილ თავს მეგობრებს შორის დამწუხრებული დადიოდა, მაგრამ იმედს მაინც არ ჰქარგავდა.

^a თუ ვინმეს ასწავლი, გაიხსენე თუ როგორ ასწავლიდა სამლოცველოში ამხანაგებს ძვირფასი მუპამმედ შუამავალი.

^a თუ კი ვინმესგან რაიმეს სწავლობ, იფიქრე იმის შესახებ, თუ როგორ სწავლობდა ძვირფასი მუპამმედ შუამავალი ღვთიურ მცნებებს ჯებრაილის წინაშე დაჩოქილი.

^a თუ გინდა, რომ ყოველგვარი დამხმარეს გარეშე, სიკეთისათვის იბრძოლო და სამართალი განახორციელო, გაიხსენე დრო, როდესაც ძვირფასი მუპამმედ შუამავალი მექაში სუსტი იყო, მაგრამ სამართალსა და ჭეშმარიტებას მაინც ხმამაღლა აცხადებდა.

^a თუ კი მოსამართლე ან რაიმე თამაშში მსაჯი ხარ, იფიქრე იმაზე, როცა ისლამის მოსვლამდე ჰაჯერულესვედის (შავი ქვის) თავის ადგილზე დადების გულისათვის, ჩხუბამდე მიულმა ყურეოშის ტომის ლიდერებმა რატომ დათანხმდნენ ძვირფასი მუპამმედ შუამავლის მოსამართლეობას და მან როგორი გადაწყვეტილება მიიღო.

ამხანაგებთან ერთად იფიქრეთ მუსლიმანი ადამიანის თავისთავისა და ოჯახის წინაშე არსებული მოვალეობების შესახებ. ყველამ ანბანის რიგს მიაყოლოს თვალი და მასზე მოწეული ასოთი დაწყებული წინადადება შეადგინოს.

მაგალითად:

- ალლაპისადმი ღვთისმსახურება მუსლიმანის მოვალეობაა.
- ბავშვებმა უნდა დაუჯერონ მშობლებს და შეისწავლონ, რა ევალება მუსლიმანს.
- გაჭირვებულთა დახმარება მუსლიმანის მოვალეობაა. ვინც სათანადო წინადადებას ვერ შეადგენს, თამაშიდან გავა.

კარი მეორე

ବ୍ୟେନ୍ ଯାହାରେ ଓ ବ୍ୟେନ୍ କାହାରେ
ହୀନ୍ଦିଲ୍ଲ କିମ୍ବାର୍ଜିନ୍ ମହାତ୍ମାର୍ଜିନ୍

"შენმა ღმერთმა ჩვენ, რომლებსაც გვწამს, რომ ალლაპი ყოვე-
ბრძანა, რომ არ ლთვის ყველაფერს ხდავს, ყველა ჩვენი მოქმედება
ეთაყვანოთ სხვას, ფარული თუ ღია ცნობილია მისთვის, ჩვენს ქცევ-
გარდა მისისა და ებს ამის მიხედვით ვანხორციელებთ. ეს რწმენა

კეთილდად ადამიანს მისი საქმიანობის შედეგებს ათვალისწინ-
მოექცით ებინებს და თავის მოვალეობაში შემავალი საქმეე-
მშობლებს. თუ ბის სრულფასოვნად შესრულებისაკენ მიმართავს.
მოხუცდება შენთ- ამას პასუხისმგებლობა ჰქვია. პასუხისმგებლობა გვა-
ან, ერთი მათგანი კისრია, როგორც ალლაპის, ადამიანებისა და ყვე-
არ ორთავე, არ ლა სხვა გაჩენილთა მიმართ, ასევე ჩვენი საკუთა-
უთხრა მათ ”უკ“- რი თავისა და ჩვენივე ოჯახის მიმართ. ადამიანმა
ც კი, და არც სხვის წინაშე აღებული პასუხისმგებლობები რომ
დატუქსო ისინი, შეასრულოს, ამისათვის ჯერ თავისთა ვის წინაშე
ტკბილი სიტყვა არსებული პასუხისმგებლობები უნდა შეასრულოს.

ଜୀବନକାରୀ ମାତ୍ର
ଗାଲାବାଟ୍‌ପାର୍କ୍ ମାତ୍ର
(ଅରତାବ୍‌ରେ) ତାଙ୍କା-
ଶିଳାନବ୍‌ଦିଳି ଫୁଲତା
ନିଦରଣାଲ୍‌ଯୁଗିତ ଲା
ତକ୍ଷିତି: ହେଠା ଲମ୍ବର-
ତର, ଶୈଖିଚିପାଲ୍‌
ଇସିନି, ରଙ୍ଗବାନ୍‌ପ୍ର
ଅଲମ୍ବକାରଦ୍ୱୀପ ମେ
ପାତ୍ରବାନାନବ୍‌ଦିଳାକ୍”

(სურა ისრა,
აიათი 23-24)

- a** ძვირფასი მუჭამმედ შუამავალი ბრძანებსა: ”ყველა ბავშვი მუსლიმნად იბადება“ ჩვენს ბუნებაში მყოფი თანდაყოლილი სამართლიანობისა და სისპეტაკის დაცვა ჩვენი საკუთარი თავის მიმართ ერთ-ერთი უმთავრესი მოვალეობათაგანია. რწმენა ადამიანის ყველაზე ძირითადი მოთხოვნილებაა. ადამიანი მხოლოდ რწმენით ჰპოვებს სიმშვიდეს. სინდისი მხოლოდ კარგი და ლამაზი ქცევებით იგრძნობს შვებას.
- a** ადამიანის ჭკუისა და გონების მოთხოვნილება ცოდნაა. თუ კი ცოდნა რწმენაში გაერთიანდება, ადამიანი ყოველგვარი ბოროტებისაგან დაცული იქნება.
- a** ცოდნის მიღების უნარი ადამიანისათვის ნაბომები ძალიან მნიშვნელოვანი სიკეთეა. ადამიანი, რომელიც ამ უნარს არ გამოიყენებს, თავის ჭკუისა და გონებას უსამართლოდ ექცევა და აღლაპის მიერ ბომებული ამ სიკეთისათვის მადლიერებას არ გამოხატავს, ღმერთისაგან დაისჯება
- a** ადამიანი, თუ კი მცოდნე და მორწმუნეა, ღვთისმსახურების შესრულების აუცილებლობას იგრძნობს. ღვთისმსახურება, კი ისე, როგორც აღლაპის მიმართ პატივისცემა, პიროვნების ამქვეწიური და საიქოს ბედნიერების პირობაა. ამქვეწისა და საიქოს ბედნიერების მსურველი ადამიანისათვის, თავისთავის წინაშე არსებულ მოვალეობათაგან ყველაზე მნიშვნელოვანი ღვთისმსახურების შესრულებაა.
- a** ადამიანმა, რომ ყველა ეს მოვალეობა შეასრულოს, ამისათვის ფიზიკურ ჯანმრთელობას უნდა გაუფრთხილდეს. ჩვენი სხეული და ჯანმრთელობა აღლაპის მიერ ჩვენზე მოცემული ანაბარია. ყველანი ამ ანაბრის დაცვის მოვალენი ვართ. ჩვენი ძვირფასი შუამავალი ბრძანებს: ”შენი სხეულის წინაშე პასუხი უნდა აღო“ (წმინდა პადისი).
- a** ადამიანმა პირველად ყველაზე ახლობლების წინაშე არსებული მოვალეობები უნდა შეასრულოს. ამ ახლობელთაგან ყველაზე პირველი დედ-მამაა. მათ არც სიტყვით, არც ქცევით და არც მოქმედებებით არავითარ შემთხვევაში არ უნდა ვაწყინოთ, მათ მომღიმარი სახით და ტკბილი ენით უნდა მოვეფეროთ, მათი სურვილისამებრ მოქმედება ჩვენს მოვალეობებს შორისაა.

”აღლაპისათვის ყველაზე საყვარელი მოქმედება თავის დროზე ლოცვა და დედ-მამაზე სიკეთის გაკეთებაა“

(წმინდა პადისი)

თავისთავისა და ოჯახის წინაშე არსებული ზნეობრივი მოვალეობების მცოდნე მუსლიმანი

^a საქმეს, რომელსაც აკეთებს. ცდილობს რომ კარგად გააკეთოს, რადგანაც იცის, რომ ალლაჰისა და თავისი სინდისის წინაშე ვალდებულია.

^a იმისათვის ირჯება. რომ რაც მას ასწავლეს, კარგად დაისწავლოს და ცოლნა აიძალოს.

^a არა მარტო სხვების წინაშე, არამედ საკუთარი თავის მიმართაც სამართლიანია.

^a თუ კი კეთილდღეობასა და სიუხვეს მიაღწევს, ღმერთს მადლობას შესწირავს. თუ გაჭირებასა და ხელმოკლეობაში ჩავარდა, არ შეშინდება. იცის, რომ რასაც უნდა გადაეყაროს. ყველაფერში მისთვის სიკეთე და სილამაზე არსებობს.

^a იცის, რომ რაც მის შესაძლებლობას აღემატება, იმაზე პასუხისმგებელი არაა. მის შესაძლებლობებზე აღმატებული საქმის შეუსრულებლობის გამო წუხილი არ აქვს, რადგან - "ალლაჰი არავის აკისრებს იმს, რაც ადამიანის ძალას აღემატება" (სურა ბაყარა ფური.286)

^a იცის, რომ როგორც კარგი, ისე ცუდი საქმისათვის სამაგიეროს მიიღებს. ოჯახში მის პასუხისმგებლობაში არსებული მოვალეობების სხვაზე დაკისრებას არ ცდილობს.

^a ეგოისტობას განშორდება, ოჯახის წევრების მიმართ მისი სიყვარული და სიახლოვე მოიმატებს, იცის, რომ ეს სხვებთან დამოკიდებულებაში დადებით მუხტს შეიტანს.

^a ძვირფასი მუჰამმედ შუამავლის ცხოვრებიდან აიღებს მაგალითს. თავის ოჯახსა და ნათესავებს შორის ურთიერთობებს მის მოქმედებებს შეუსაბამებს.

^a პრობლემების წინაშე სუსტი არაა. ცდილობს, რომ მოაგვაროს.

^a იცის, რომ უკიცად მოქმედება გამბედაობა კი არა, წინდაუწედაობა და უცოდინარობა.

^a ცდილობს, რომ ყოველთვის სწორად მოიქცეს.

თავი თქვენთვის საოცნებო პროფისის ადამიანად წარმოიდგინეთ. მაგალითად: ინჟინერი, ექიმი, მასწავლებელი, მფრინავი, არქიტექტორი... ჩამოაყალიბეთ, თუ რას უნდა მიაქციოთ ყურადღება სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას.

ისჯელეთ ქვემოთ მოცემული საკითხების შესახებ.

- იფიქრეთ ჩვენი სხეულის ორგანოების მოვალეობების შესახებ. რა მოხდება, თუ კი ჩვენს ორგანოთაგან ერთ ერთი თავის ფუნქციას არ შეასრულებს?
- რა არის ოჯახის წევრთა მოვალეობები? რა მოხდება, თუ კი ოჯახის წევრები მოვალეობებს არ შეასრულებენ?

- a** არასოდეს უთავბოლოდ არ დახარჯავს ფულს, სიძუნწისაგან შორს დგას, უფროსებისა და პატარების წინაშე ლმობიერად, მოთმინებით და პატივისცემით იქცევა.
- a** უარყოფითი სიტუაციების დროს საქმეს აუჩქარებლად, აუღელვებლად, სიმშიდის დაცვით მიუდგება. ურყევად და მტკიცე ნებისყოფით მოქმედებს.
- a** ცხოვრებას ალლაპისმიერი წესების მიხედვით მოიწყობს და ბოლომდე უშიშრად და ყურადღებით შეუტევს სიძნელეებს.
- a** არ შეშურდება თავისი ძმების ან სხვების, ყველას მიმართ სულგრძელია.
- a** მის ყველა მოქმედებასა და სიტყვაში ერთგულება იგრძნობა.

ქვემოთ მოცემულია ქცევის ზოგიერთი წესი. კარგი მუსლიმ-ანისათვის მისაღებ მოქმედებას **ს** (სწორი), მიუღებელ მოქმედებას **ა** (არასწორი) ბეჭრა დაუსვით.

( ) არ იქურდებს	( ) ჰარამს არ შეჭამს, ჰალალ
( ) სიტყვას არ შეინახავს, ჭორიკანაა	მოგებას ეძებს.
( ) აზარტულ თამაშს არ თამაშობს	( ) სიტყვას არ შეასრულებს
( ) ევოსტია, ყოველთვის თავისთავზე ფიქრობს	( ) ზომასა და წონაში მოატყუებს
( ) გაჭირვებულებს ეხმარება	( ) ობოლსა და გაჭირვებულს დაიცავს
( ) სხვის ქონებას უნებართოდ აიღებს	( ) აჩქარებული და მოუთმენელია
( ) თავის გამოსარჩენს უყურებს.	( ) მოპირდაპირეს მოატყუებს
სხვისას მნიშვნელობას არ ანიჭებს.	( ) არ იმრუშებს
( ) ისეთ სასმელებს არ იყენებს,	( ) მომლიმარია, ვინმეს არ ეურჩება
რომელიც მას ზიანს მიაყენებს	( ) ქრთამს აიღებს და მისცემს
( ) მასზე მიაბრებულ, დატოვებულ	( ) ვალის დროულად გადამხდელი
ქონებას არ უპატრონებს	არაა
( ) პიროვნების უფლებას	( ) გაკეთებულ სიკეთეს დააყვედრის
უფრთხილდება, ვინმეს უსამართლოდ არ ექცევა.	( ) ყველაფრის მიმართ ჰუმანური და მოწყვალეა.
	( ) ტყველს არ იტყვის.

კარი მესამე

ମେଘଲୟେରେହି କ୍ଷେତ୍ରର ପାନୀରେ ଏ

”ဒေဝါ မာရ၏မှုပိန္တာ!

იყავით უფლებებზე პატივისცემს მოითხოვს. ყველა ადამი-
(მართ- ანს, ქონების აღალი გზით შოვნის, ადამიანებზე
უვალნი პატივის მიგების, სხვა ადამიანებთან თანასწორობ-
სათვის ის, პირად საქმეებში ჩაურევლობის, კვების, დაბინ-
აში. არ ავებისა და მსგავსი ძირითადი მოთხოვნილებების
(თქვენ) დაკმაყოფილების უფლება გააჩნია.

იყავით უფლებებზე პატივისცემას მოთხოვს. ყველა ადამი-
ალლაპთან (მართ- ანს, ქონების აღალი გზით შოვნის, ადამიანებზე
ალ) შეუგალინი პატივის მიგების, სხვა ადამიანებთან თანასწორობ-
სიმართლისათვის ის, პირად საქმეებში ჩაურევლობის, კვების, დაბინ-
მოწმეობაში. არ ავებისა და მსგავსი ძირითადი მოთხოვნილებების
გიბიძგოთ (თქვენ) და კმაყოფილების უფლება გააჩნია.

შალბის
მძულვარებამ
უსამართლობისაკ-
ენ. იყავით სამარ-
თლიანნი..! ეს
უფრო ახლოა
ღვთისმოში-
შობასთან და
გეშინოდეთ
ალლაპისა,
უეჭველად
ალლაპი მცოდნეა
რასაც
სჩადისართ“

(სურა მაიდე-სუფრა,
აიათი 8)

ჩვენს ძვირფას შუამავალს ჰქოთხეს: ”ყველა-
ზე ხეირიანი ადამიანი ვინაა?

შუამავალმა უპასუხა: ”ადამიანი, რომელსაც
საჩოგადოებისათვის ყველაზე

მეტი სიკეთე მოაქვს“. (წმინდა ჰადისი)

www.IBM.com/ibmstyleguide

მუსიკის არა არა არა არა არა არა

ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଏହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର

սսՏԱԽՈՅ ՏԱՐ-ՀՀՐԳԵՑ ՔԱՅՆԱՎԵՐԱԾՈ ՀՅԱ ՀՅԱՅ

სიმულების გადალაპვარი. გასაჭიროი ხაკ
1 2 3 4

ილის პოობლებას ძოხოძებით, გულითადა

დაუზარებლად ძოგვარებას ცდილობებს.

ბოროტებას გაუკეთებს, მათ მიმართ მიმტევე

არიან, სიძულვილს არ ატარებენ. იმისათვის

იგივე სიგლახე მეორედ არ მოუვიდეთ. თადა

და ყურადღებით იქცევიან.

Digitized by srujanika@gmail.com

ახსენით, რას ნიშნავს “თავის მოტყუება.“

”ურწმუნოები ალლაპია და ჭეშმარიტ მორწმუნებს ატყუებენ...
არადა,

მხოლოდ საკუთარ თავს ატყუებენ და ვერც კი ხვდებიან“
(სურა-ფური, აიათი)

ახსენით რას ნიშნავს ”ზალასი სიტყვა და გულწრფელიბა?“

”ჰეი მორწმუნენ! ეძიეთ დახმარება
(ალლაპისა)
მოთმინებასა და
ლოცვაში.
უეჭველად
ალლაპი მოთმ-
ენებთანაა“

ზე ერთგული სასაქონლება 3 სასაქონლება 2 სასაქონლება 1 სასაქონლება

47

(სურა-ფური,
აიათი 153)

მუსლიმანები ყოველთვის განსაკუთრებული ზრდილობით იქცევიან. როცა ვინმეს შეხვდებიან, ესალმებიან, ლამაზი სიტყვებით მიმართავენ. როცა გაჭირვებაში მყოფს ნახავენ, მისი დახმარებისათვის სხვას არ ელოდებიან. თვითონ ეხმარებიან. გარშემო დადებითი ცვლილებების გატარების ენერგიას საკუთარ თავში პოულობენ. ღირსებებზე, ფასეულობებზე და უფლებებზე თუ იქნა შემოტევა, ბოლომდე იბრძოლებენ. ვის მიმართაც უნდა იყოს, უსამართლობას არ შეეგუებიან. უსამართლობაში ჩავარდნილთა უფლებებს იცავენ. იციან, რომ სარჩო ჰალალი გზით უნდა მშოვონ, არ ივიწყებენ ძვირფასი მუჰამმედ შუამავლის სიტყვებს: ”ვინც ვაჭრობაში სიმართლეს არ გადაუხვევს, განკითხვის დღეს შუამავლებთან ერთად იქნება“ (წმინდა ჰადისი) ისინი განურჩევლად ყველას: მდიდარსა და დარიბს, ძლიერსა და სუსტს, ერთნაირად ეპყრობიან. მათ სჯერათ, რომ ძლიერი კი არ არის მართალი, არამედ მართალია ძლიერი. იცის, რომ ის, რაც მის საკუთრებაშია, ალლაპის მიერ მასზე მიბარებული ანაბრებია. ადამიანები, ვისაც ისინი ეხმარებიან, მათ წინაშე თავს ვალდებულად არ ჩათვლიან.

**”ჰეი მორწმუნ-
ენოსარ შეხვიდეთ
თქვენი სახლთავ-
სის გარდა სხვა
სახლში,
ვიდრე ნებას არ
აიღებთ და არ
მიესალმებით იმ
სახლის წევრებს.
ეს უკეთესია
თქვენთვის.
იმედია დაუ-
ფიქრდებით“**

(სურა ნური -სინათლე,
აიათი 27).

॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥
ვაი, ზურგს უკან
მოლაპარკეებსა
და თვალ-წარბის
მოქმედებით,
მიმიკით სხვის
მასხრად
ამგდებებს, რომლე
ბიც ქონებას
აგროვებენ და
გამუდმებით
ითვლიან მას“

(სურა-ჰუმეზე,
აიათი 1-2)

ადამიანი, რომელმაც იცის გარემოსა და
ყველა ადამიანის წინაშე თავისი
მოვალეობები.

- ა იცის, რომ მარტო თავისთვის არ ცხოვრობს და ეცდება, რაც შეიძლება მეტი სიკეთე აკეთოს ადამიანებისათვის
- ა ამხანაგობასა და მეგობრობას დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს, მათთან ყოველთვის ერთგულია.
- ა რა საიდუმლობებსაც გაანდობენ, შეინახავს. სხვისი ცხოვრების მიმართ პატივისცემითაა განწყობილი.
- ა ზურგს უკან ვინმეს ცუდად არ ახსენებს, არც ცუდს გაიფიქრებს.
- ა სხვას არ დასცინებს. იცის, რომ მის წინაშე მყოფიც მისნაირი ადამიანია და ამის მიხედვით მოქმედებს.
- ა გაბრაზებისას შეუძლია ბრაზის დაოკება, ცდილობს, ისე იმოქმედოს, რომ ბოლოს არ ინანოს.
- ა უფროსსა და უმცროსსა, განურჩევლად ყველას თავაზიანად ეპყრობა.
- ა ზექათის, ფიორის და მსგავსი მატერიალური ვალდებულებების შესრულებით არ იფარგლება. იცის, რომ ღიმილიც კი ერთ ერთი დახმარება და სიკეთეა.

- a** იცის, რომ ნამდვილი დახმარება მხოლოდ კეთილი საქმეებით შეიძლება. ცდილობს ცუდი საქმეების ჩამდენი ჩამოაშოროს ამ საქმიანობას.
- a** მისგან დახმარების მთხოვნელ ადამიანს თანაუგრძნობს და ცუდად არ მიმართავს. ყოველთვის ახსოვს ალლაპის დარიგება - ”ფრთხილად, მთხოვნელებს არ გაუწყრე!“ (სურა დუჰა, აიათი 10)
- a** იცის, რომ გაცემით არაფერი მოაკლდება და სჯერა, რომ მისი ქონების ბარაქა გამზარების შემთხვევაში მოიმატებს.
- a** როცა ვინმეზე დახმარება უნდა, გაიხსენებს ალლაპის დარიგებას: ”ვერ მისწვდებით სიკეთეს, ვიდრემდის არ გასცემთ იმათაგან, რაც გემვირფასებათ, ხოლო რასაც იმოწყალებლებთ, უეჭველად, ალლაპმაც უწყის (სურა ალი იმრანი აიათი 92). იმ ქონებას კი არ გასცემს, რაც არ მოსწონს და რის გადაგდებაც უნდა, არამედ ლამაზ და კარგ ქონებას გასცემს.
- a** დახმარებას მხიარული სახით გასწევს და არ დააყვედრის.
- a** დახმარებას სხვის დასანახად არ აკეთებს, ისე მოიქცევა, რომ მარჯვენა ხელით მიცემულს, მარცხენა ხელი ვერ ხედავდეს.

” ჰეი მორწმუნ-
ენო! არ ჭამოთ
ქონება თქვენი
თქვენ შუა უმარ-
თლოდ, გარეშე
(იმისა), თუ
იქნება (თქვენში)
ვაჭრობა-გარიგება
თქვენივე
ურთიერთთანხმობ
ით და არ –
მოჰკლათ
სულები თქვენი.
უეჭველად,
ალლაპია თქვენი
შემწყნარებელი“

(სურა ნისა,
აიათი 29)

მ ა რ ი ს ა ნ დ ე ბ ე ლ ი

”უეჭველად ისინი.
რომლებმაც თქვენს
ჩვენი ღმერთი
ალლაპია. შემდეგ
სპეტაკი
ცხოვრებით
ცხოვრობენ, არ
იქნება მათვის
შიში და არც
დამწუხრდებიან.
აი, ისინი არიან
სამოთხის მკვიდ-
რი, სადაც
სამუდამოდ
დარჩებიან,
საზღაურად იმისა,
რასაც
აკეთებდნენ“.

(სურა აჰმაფი.
აიათი 13-14)

ნებისმიერ ვინმეზე მოხმობა

ნოველა ეხება ოთხ პიროვნებას. ესენია ყველა, ერთი მათგანი, ნებისმიერი და არავინ.

მნიშვნელოვანი საქმე უნდა გაკეთებულიყო და ყველას სკეროლდა, რომ ამ საქმეს ერთი მათგანი გააკეთობდა. სინამდვილეში ამ საქმის განვითარება ნებისმიერსაც შეეძლო, მაგრამ არავინ არ გააკეთობდა.

ქითხვები შეფასებისათვის:
 1. თუ გადაეყარეთ ისეთ შემთხვევას, როცა პასუხისმგებლობას ჩველა სხვაზე აგდებს? რა სახის პრობლემები მოჰყება ამას?

2. თუ არიან თქვენს ირგვლივ ისეთი პიროვნებები, რომლებიც პიროვნულსა თუ საზოგადოებრივ პასუხისმგებლობებს ისე ასრულებენ არც ერთ დასტილებათ?“ მე რა მენაღვლება, სხვებმა იდარდონ:“ იმსჯელეთ ამხანაგებთან ამ ადამიანების მიერ საზოგადოებრივ საქმიანობაში მონაწილეობის თაობაზე.

- ა ის ქვეშევრდომებს და ერთად მომუშავე ადამიანებს სამართლიანად და სიბრალულით ექცევა
- ა იმისათვის, რომ ვინმეს უსამართლოდ არ მოექცეს, ყურადღებით მოქმედებს. ობიექტურია, მისი ახლობელიც რომ უსამართლოდ იქცეოდეს, ის სამართლიანობის მხარეზე დადგება.
- ა იცის, რომ ალლაპი სამართლიანია და მას ენდობა.
- ა ვინმეს არ შეაცდების. ჩვენი ძვირფასი შუამავალი ბრძანებს: ”მომტყუებელი ან დამზარალებელი ან ცბიერი ჩვენთაგანი არაა“ (წმინდა ჰადისი)
- ა ყოველთვის სიტყვის პატრონია. არავითარ შემთხვევაში არ ტყუის.
- ა როცა მეზობელი უვაშემოდაა, თვითონ მაძღარი არ დაწვება.
- ა ავადმყოფებს მოინახულებს.
- ა ობლებს იცავს და ყურადღებას აქცევს.

წმინდა ომარის სამართალი

წმინდა ომარი თავისი ხალიფობის პერიოდში ერთ საღამოს თავის თოახში მუშაობდა. ამ დროს სტუმარი ეწვია. ომარმა სტუმარი თავშჩიანად მიიღო და მასთან მუსაიფი გამართა. წმინდა ომარი მაშინვე წამოდგა და სანთელი ჩააქრო, მის ნაცვლად სხვა სანთელი აანთო, სტუმარი გაოცებული უყურებდა წმინდა ომარს. ვერაფერი გაეგო, ბოლოს ვეღარ მოითმინა და ჰკითხა:

”ესეც სანთელია და ის, მეორეც სანთელი იყო. ორივე ერთნაირად ანათებს. ერთი რატომ ჩააქრე და მეორე აანთე?“

წმინდა ომარმა ასე უპასუხა:

”სანთელი, რომელიც ჩავაქრე, ხალხის ფულითაა ნაყიდი. როცა პირად სამუშაოს ვასრულებ, ამხანაგებს ვესაუბრები, იმ სანთლის სარგებლობის უფლება არა მაქვს. ამიტომ სანთელი ჩავაქრე და ჩემი ფულით ნაყიდი ავანთე.“

1. ამ ტექსტის მიხედვით სამართლიანობა რა მოქმედებაშია გამოხატული?

2. პატარა უყურადღებობის გამო თუ შეგმოზვევიათ ისეთი რამ, რომელიც უსამართლობას შეუწყობდა ხელს? დაასახელეთ მაგალითი.

3. ამ ტექსტის მიხედვით შეეცადეთ განსაჯოო სახელმწიფო მოღვაწის პასუხსიმგებლობა საზოგადოების წინაშე.

როგორ იმოქმედებს ურთიერთდახმარება საზოგადოებრივ ურთიერთობებზე? ამ კითხვაზე ამხანაგებთან იმსჯელეთ. ამხანაგებთან იმსჯელეთ თუ როგორ წააქეზებთ გარშემო მყოფთ იმისათვის, რომ იყვნენ ურთიერთდახმარების მოსურნენი?

**”მორწმუნე
(მუმინი) ისეთი
ვინმეა, რომელიც
ადამიანებს
შეეწყობა და
ადამიანებიც
შეეწყობიან მას.
სიკეთე არაა
ისეთ ადამიანში,
რომელიც
არ ამყარებს
ახლობლობას და
არც მასთან
არის
შესაძლებელი
ახლობლო
ბის დამყარება“**
(წმინდა ჰადისი)

მართალი სიტყვა და ღიმილი მუსლიმანი ადამიანისათვის
თავის გარშემომყოფთა წინაშე ერთ-ერთი პასუხისმგებლობაა.
თქვენც მუსლიმანი საზოგადოების მიმართ პასუხისმგებლობის
ხუთი მაგალითი დასაახელეთ.

რას გვასწავლის ძვირფასი მუჰამმედ შუამავალი

^a ვინც მორწმუნე მმის სა-
ჭიროებებს დააკმაყოფილებს,
ალლაჰი მასაც თავის საჭირო-
ებებს დაუკმაყოფილებს!

^a ვინც მუსლიმანს გაჭირ-
ვებისაგან იხსნის, ალლაჰი მას
განკითხვის დღეს განსაცდელს
გადაარჩენს.

^a ვინც მუსლიმანს ჩააცმე-
ვს, ალლაჰი მას განკითხვის
დღეს ჩააცმევს (წმინდა ჰადისი)

დახმარების ძალა ყველას შესწევს

სკოლის კედლებზე თავისუფალი ადგილი აღარ იყო. მხარდაჭერისა და დახმარების საზოგადოებრივი ორგანიზაცია გასულ კვირას მეზობელ ქალაქში მომხდარი მიწისძვრის შედეგად დაზარალებულთა დასახმარებლად აფიშებით უზმობდა მოსწავლეებს. ბავშვები ტრაგედიის შედეგად უსახლკაროდ დარჩენილ, მხლობლებდაკარგულ, მშერ და მწყურვალე ადამიანთა დასახმარებლად ფუსფუსებდნენ. ხშირად ისმოდა მოწოდება: ”დახმარების ძალა ყველას შესწევს“. თუმცა ხუსეინი ფიქრობდა, რომ სიტყვა არ იყო სწორი, მისი მხრით, გაჭირვებულთა დასახმარებლად საჭირო იყო სიმდიდრე. მამის სიკვდილის შემდეგ ხუსეინის მატერიალური მდგომარეობა გაუარესდა და დაზარალებულთა დასახმარებლად მისაცემი ფული არ ჰქონდა. საქველმოქმედო აქციამ სამ დღეს გასტანა. ბოლოს შეგროვებული ნივთების სატვირთო მანქანაზე დატვირთვას შეუდგნენ. ხუსეინი ხელში პაკეტით მოკრძალებით გაემგზავრა სკოლაში. კარებთან თანაკლასელი ოსმანი შემოხვდა. არც ოსმანის მატერიალური მდგომარეობა იყო კარგი. დედამისი დამლაგებლად მუშაობდა. ოსმანი მანქანაზე ნივთების ტვირთვით დაღლილიყო. მან ხუსეინს დანახვისთანავე პაკეტის შესახებ პკითხა: რას აგზავნი მიწისძვრის ზონაში? ხუსეინმა უპასუხა: ეს ჩემი ბავშვობის დროინდელი საბანია, როცა დავბადებულვარ, დედას შეუკერინებია. სამწუხაროდ, მის გამოყენებამდე გარდაცვლილა. დედის სახსოვრად ვინახავდი. მიწისძვრის ზონაში, კარვებში დარჩენილ ბავშვებს ვინ იცის, როგორ სცივათ, უკვე დროა, ამ საბანმა გაჭირვებაში მყოფი გაათბოს. სინამდვილეში იქ დიდი დახმარების გაგზავნაა საჭირო ასე უმნიშვნელოვანესი კი არა. ოსმანმა ამხანაგს უპასუხა. სულაც არ ვფიქრობ, რომ უმნიშვნელოა, დიდი და პატარა დახმარება არ არსებობს. გაცემული ყველაფერი მის ადგილას და სამაგიეროს ნახავს. მე კი საბანიც არ მაქს, რომ მივცე, მაგრამ არც მიფიქრია, რომ არ ვეხმარები. ასე რომ მეფიქრა, სატვირთო მანქანაზე ერთი მტვირთავით ნაკლები იქნებოდა და ამიტომ სატვირთო დაგვიანებით წავიდოდა. მე, მიწისძვრით დაზარალებულებზე დახმარებისათვის ალლაჟს ვევედრები.

როგორ უნდა მოიქცეს აიშე?

წყლის გამაცხელებელი ბაკის გასუფთავებისას ბაკიდან დაღვრილი ცხელი წყლით აიშეს თანაკლასელმა ფატიმამ ხელები და სახე დაიწვა. ფატიმასთვის დასახმარებლად სკოლაში ფულის შეგროვება დაიწყეს. ფატიმას თუ ხელებსა და სახეზე სასწრაფოდ მკურნალობა არ ჩაუტარდებოდა, დამწვრობის კვალი შეიძლება დარჩენოდა. აიშე შვილი თვე კომპიუტერის საყიდლად ფულს აგროვებდა. აღარ იცოდა რა ექნა, ”იმას ვიღაცა მაინც დაეხმარება“ გაიფიქრა აიშემ. რადგანაც კომპიუტერის ყიდვა მისთვის ძალიან მნიშვნელოვანი იყო.

როგორ მოიქცეოდით ასეთ მდგომარეობაში რომ ყოფილიყავთ?
დაწერეთ მოთხოვობის გაგრძელება.

მეორე მუპარესი მუჟამმედ შუამავალი ბრძანებს:

”მუსლიმანი მუსლიმანის ძმა მას შეუბრალებლად არ მოექცევა,
მას საფრთხეში მარტოდ არ დატოვებს.“

(მუსლიმი, ბირრი, 58)

ყურანში წმინდა ლოფმანი შვილს ასეთ დარიგებას აძლევს:

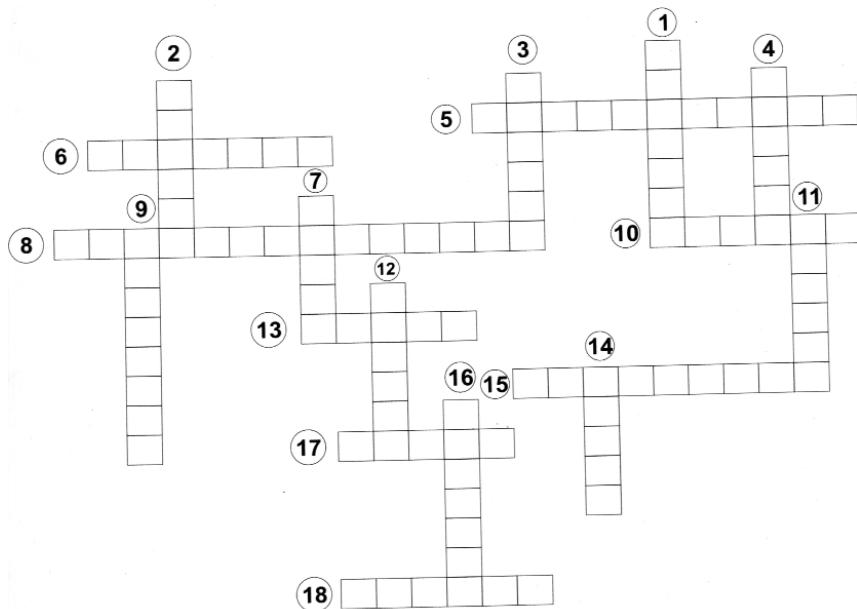
ჰეი შვილო! უეჭველად, შენი გაქოთებული საქმეები მდოგვის მარცვლის ოდენაც რომ იყოს და მიმალული კლდეში ან ცათა შინა, ანდა დედამიწაში, საჭირო დროს გამოამზურებს მას ალლაპი. რამეთუ ალლაპი ყოველივეს მცოდნეა და მცნობიერია (სურა ლოფმანი. აიათი 16).

”სიკეთე ჰქენ ზღვაში გადააგდე, თუ მას თევზი ვერ
მიხვდება. გამჩენმა იცის.“

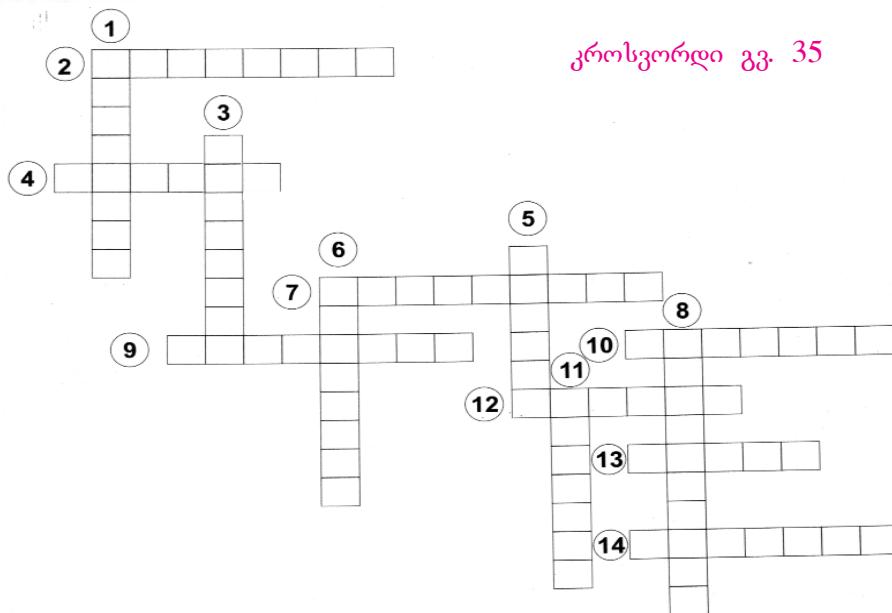
”მაღლი ჰქენი ქვაზე დადე, გაიარე, წინ დაგვხდება“
ამ ანდაზის შესახებ ამხანაგებთან იმსჯელეთ.

კროსვორდი

1. ალლაპის წერილების შუამავალზე ჩამომტანი ანგელოზის სახელი
2. ცოდვილთა სამყოფელი საიქიოში
3. მეჩეთის ზემოთ აღმართული კოშკი, საიდანაც მღოცველებს სალოცავად უხმობენ.
4. მუდმივი სამყოფელი ადგილი ამ ქვეყნის შემდეგ
5. ალლაპი
6. დამჯერებელი, რომელსაც სწამს
7. ისლამის მიმდევარი
8. ალლაპის სახელების კრებული. ალლაპის ლამაზი სახელები
9. ძს, რაც ნამდვილია, ტყუილი არ არის. სინამდვილე
10. წმინდა წყალი მექაში
11. მადლიან ხალხთა სამყოფელი საიქიოში
12. ჩვენი სარწმუნოება
13. ალლაპის მიერ იესო შუამავალზე გარდმოვლენილი წიგნის სახელი.
14. იბრაჰიმ შუამავლის შვილი, რომელიც მამას ყურბნად უნდა შეეწირა.

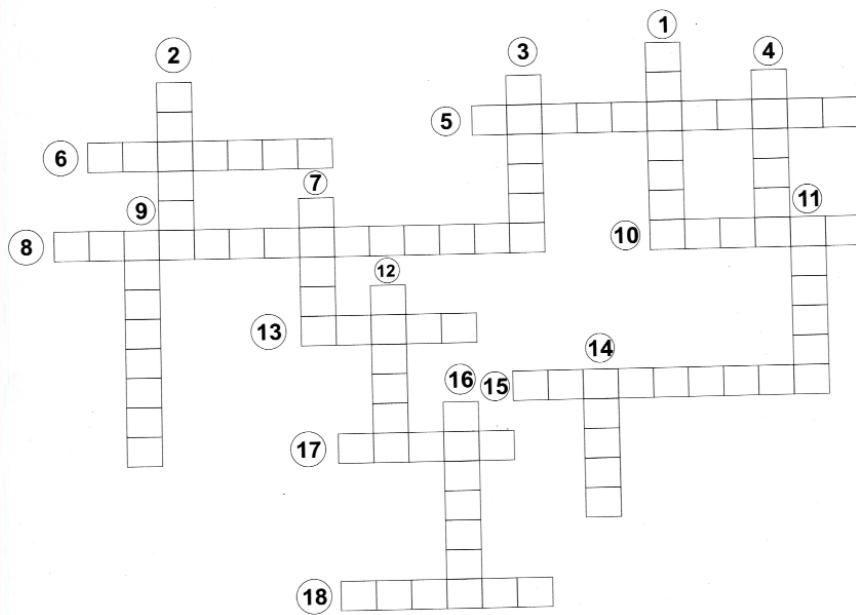
ქროსვორდების პასუხები

ქროსვორდი გვ. 35

ზემოთ გვ. 55-ის სტანდარტული გადაწყვეტილების სასურველი
სახელი და სახელის გვ. 56-ის სტანდარტული გადაწყვეტილების სასურველი

ქროსვორდი გვ. 55

၁၆၂၃၈၁ ရေသာ လေယာဉ်များ ၃၀၉၇၁၂/၂၀၁၅

55